

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๐๔/ ๓๑๗๓

สำนักงาน กศน.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง การจัดการศึกษาต่อเนื่อง

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๕๔ จำนวน ๑ ชุด
๒. คู่มือการจัดการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน ๑ เล่ม

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๕๔ ประกาศ ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ โดยได้ยกเลิกระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรระยะสั้น พ.ศ.๒๕๔๙ ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ พ.ศ.๒๕๓๕ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกลุ่มสนใจ พ.ศ.๒๕๒๕ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

สำนักงาน กศน. พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การจัดการศึกษาต่อเนื่องสอดคล้องกับระเบียบดังกล่าว จึงได้จัดทำคู่มือการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษา กศน. ได้ใช้เป็นคู่มือในการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับหลักเกณฑ์การจ่ายที่สอดคล้องกับระเบียบดังกล่าว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของกรมบัญชีกลาง และเมื่อได้รับการพิจารณาจากกรมบัญชีกลางแล้ว จะแจ้งให้ทราบอีกครั้ง โดยในช่วงนี้จึงขอให้สถานศึกษา กศน. ใช้หลักเกณฑ์การจ่ายตามระเบียบเดิมไปพลางก่อน รายละเอียดตามคู่มือการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ โดยท่านสามารถ Download ได้ที่ <http://.203.172.142.6/0406/> หนึ่ง สำหรับสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. ขอให้แจ้งสถานศึกษาในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ บุญเรือง)
เลขาธิการ กศน.

กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๑๗๗๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๘๕๔

คู่มือการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

จัดทำโดย

สำนักงาน กศน.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้ยกเลิกระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาของโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๔๙ ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนสายอาชีพ พ.ศ. ๒๕๓๕ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกลุ่มสนใจ พ.ศ. ๒๕๒๕ และได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. ๒๕๕๔ ขึ้น เพื่อให้การจัดการศึกษาต่อเนื่องมีรูปแบบการจัดที่หลากหลาย สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ความสนใจ โดยหวังว่าเมื่อผู้เรียนได้เรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ มีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในชุมชน สังคมอย่างมีความสุข

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาต่อเนื่องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำคู่มือการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ขึ้นเพื่อให้สถานศึกษา กศน. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาต่อเนื่องในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพต่อไป และขอขอบคุณคณะทำงานทุกท่านที่ได้ร่วมกันจัดทำคู่มือดังกล่าวสำเร็จได้ด้วยดี

ประเสริฐ บุญเรือง
(นายประเสริฐ บุญเรือง)
เลขาธิการ กศน.
๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
หลักการจัดการศึกษาต่อเนื่อง	๒
เป้าหมาย	๒
ความหมาย	๔
บทที่ ๒ วิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง	๕
การจัดการศึกษาต่อเนื่อง	๕
วิธีการจัดการเรียนรู้	๖
การเรียนรู้เป็นรายบุคคล	๖
การเรียนรู้เป็นกลุ่ม	๗
การเรียนรู้แหล่งเรียนรู้	๙
การเรียนรู้ในสถานประกอบการ	๑๐
การเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้	๑๑
การเรียนรู้ทางไกล	๑๑
บทที่ ๓ การบริหารงบประมาณ	๑๔
หลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทน	๑๔
หลักเกณฑ์การจ่ายค่าใช้สอย	๑๔
หลักเกณฑ์การจ่ายค่าวัสดุ	๑๔
หลักเกณฑ์การจ่ายค่าสาธารณูปโภค	๑๔
หลักเกณฑ์การพานักศึกษาไปทัศนศึกษานอกสถานศึกษา	๑๕
บทที่ ๔ การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง	๑๖
ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง	๑๖
กระบวนการจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง	๑๘
ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร	๑๙
ลักษณะของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง	๑๙
หลักการเขียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง	๒๒

ภาคผนวก

๒๕	๒๕ ตัวอย่างการเขียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง	๒๕
๓๓	๒๖..ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๕๔	๓๓
๓๗	๒๗..หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๖.๖/ ๑๔๗๒๖ เรื่อง การเบิกจ่ายในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนตามหลักสูตรระยะสั้น ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒	๓๗
๓๙	๒๘..ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนหลักสูตรระยะสั้น พุทธศักราช ๒๕๕๔	๓๙
๔๐	๒๙..ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการปรับปรุงค่าหมาจ่ายในการบริหารจัดการเรียนการสอนนอกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้น พุทธศักราช ๒๕๕๑	๔๐
๔๑	๓๐ ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องค่าหมาจ่ายในการบริหารจัดการเรียนการสอนนอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรระยะสั้น พุทธศักราช ๒๕๕๐	๔๑
๔๗	๓๑ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการพานักเรียนนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘	๔๗
๕๒	๓๒ คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๘๙๕/๒๕๕๑ เรื่องหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนของสำนักงานการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	๕๒
๕๕	๓๓..คำสั่งสำนักงาน กศน. ที่ ๕๒/๒๕๕๔ เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง	๕๕
๕๘	คณะผู้จัดทำ	๕๘

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสายอาชีพและกลุ่มสนใจมาโดยตลอดซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๒๕ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบ ว่าด้วยการจัดกลุ่มสนใจ พ.ศ. ๒๕๒๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๒๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้และทักษะในด้านอาชีพ ความรู้ทั่วไป และความเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ สามารถรู้จักใช้การนันทนาการส่งเสริมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติตลอดจนฝึกฝนกระบวนการคิดเพื่อแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน

ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ออกระเบียบว่าด้วยการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ พ.ศ.๒๕๓๕ ประกาศ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๓๕ โดยให้การจัดการ เรียนการสอนสายอาชีพอาจเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ หรือเรียนจากครูผู้ชำนาญการ วิทยากร สถาน ประกอบการอาชีพอิสระ หรือตามที่สถานศึกษาเห็นสมควร นอกจากนี้การจัดการศึกษาสายอาชีพให้มี ลักษณะและรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยใช้หลักสูตรที่เหมาะสมเพื่อเป็น พื้นฐานในการดำรงชีวิต เพื่อการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน และในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกระเบียบ ว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้น พ.ศ.๒๕๔๙ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความ ยืดหยุ่นด้านเนื้อหา ระยะเวลาเรียนและสถานที่ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย หรือตามนโยบายของทาง ราชการ

ต่อมาสำนักงาน กศน.ได้พิจารณาเห็นว่าระเบียบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอาชีพในขณะนั้น ไม่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งหมายรวมถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าว เป็น การจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัด การศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกาศ ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ สำนักงาน กศน. จึงได้กำหนดเป็น นโยบายด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการงานและอาชีพ โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อ พัฒนางานและอาชีพระดับพื้นฐาน ระดับกึ่งฝีมือ และระดับฝีมือ ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือเพิ่มพูนรายได้ ทั้งนี้ให้มีการ พัฒนาหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลายและทันสมัย สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

๒. มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดกิจกรรมการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความสามารถในการจัดการชีวิตของตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน

๓. มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน โดยใช้รูปแบบการประชุมสัมมนา การจัดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นการสร้างจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นพลเมืองดี เศรษฐกิจชุมชน และการอนุรักษ์พัฒนาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. มุ่งจัดการศึกษาต่อเนื่องหลักสูตรเชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๕. พัฒนาระบบคลังหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้ได้มาตรฐาน และสะดวกต่อการใช้งานเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย

หลักการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

เพื่อให้การดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงาน กศน. จึงได้กำหนดหลักการในการจัดไว้ดังนี้

๑. หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมชุมชนและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

๒. สื่อและแหล่งค้นคว้า ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

๓. วิทยากร ต้องสรรหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถหรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่จะสอนอย่างแท้จริง และวิทยากรควรผ่านการอบรมการเป็นวิทยากรจากหน่วยงาน สถานศึกษาของ กศน.

๔. การจัดการเรียนรู้ จะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและความพร้อมของผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการและบูรณาการวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

๕. การจัดกระบวนการเรียนรู้ จะต้องเน้นให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

๖. กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เป้าหมาย

การจัดการศึกษาต่อเนื่องมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้พัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและการเพิ่มพูนมูลค่าให้กับอาชีพ และมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งมุ่งใช้กระบวนการศึกษาเป็นเครื่องมือใน

การพัฒนาสังคมและชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความเอื้ออาทร มีคุณธรรม จริยธรรม และมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความหมาย

“การศึกษาต่อเนื่อง” หมายความว่า เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น การจัดการศึกษาสายอาชีพ กลุ่มสนใจ ที่จัดตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ ทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน การจัดการระบบการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสถานศึกษาในกำกับ

“สถานศึกษาในกำกับ” หมายความว่า สถานศึกษาภาคีเครือข่ายของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

“สถานประกอบการ” หมายความว่า สถานประกอบการธุรกิจที่มีส่วนร่วมหรือมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

“วิทยากร” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่ายให้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ตามกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง

“ผู้เรียน” หมายความว่า ผู้ที่ได้สมัครเข้ารับการศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

“การเรียนรู้เป็นรายบุคคล” หมายความว่า การเรียนรู้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่ต้องการจะเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

“การเรียนรู้เป็นกลุ่ม” หมายความว่า เป็นการเรียนรู้ตั้งแต่สองคนขึ้นไป ที่ต้องการจะเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

“การเรียนรู้ในสถานประกอบการ” หมายความว่า การจัดให้ผู้เรียนได้ไปเรียนรู้ในสถานประกอบการ หรือแหล่งประกอบการ หรือแหล่งเรียนรู้

“การศึกษาทางไกล” หมายความว่า การศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อประเภท ต่างๆ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อื่นๆ โดยใช้สื่อประเภทใดประเภทหนึ่งเพียงอย่างเดียว หรือผสมผสานกัน

“การเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้” หมายความว่า การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ความสนใจ ตามฐานการเรียนรู้ที่จัดให้ โดยมีวิทยากรให้ความรู้ในแต่ละฐานการเรียนรู้

“อาชีพ” หมายความว่า เป็นการศึกษเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคล เพื่อให้บุคคลสามารถเข้าสู่อาชีพสามารถประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพของตนเองได้ โดยพิจารณาถึงความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคล

“ทักษะชีวิต” หมายความว่า เป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเพื่อให้มีความรู้ เจตคติและทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้บุคคลสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมกับการปรับตัวในอนาคต เช่น ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เป็นต้น

“การพัฒนาสังคมและชุมชน” หมายความว่า เป็นการศึกษาที่บูรณาการความรู้และทักษะจากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่หรือได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบ แล้วนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในชุมชน เช่น ประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อม วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

“การพานักศึกษาไปนอกสถานศึกษา” หมายถึง การพานักศึกษา หรือผู้เรียนไปนอกเขตบริการของสถานศึกษา

บทที่ ๒

วิธีการและขั้นตอนการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาต่อเนื่องมี ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. จัดโดยสถานศึกษา กศน.
๒. จัดโดยภาคีเครือข่าย
๓. จัดโดยสถานศึกษา กศน. ร่วมกับภาคีเครือข่าย

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ลักษณะการจัด การศึกษาต่อเนื่อง	วิธีการเรียนรู้					
	๑. การเรียนรู้ รายบุคคล	๒. การเรียนรู้เป็น กลุ่ม	๓. การศึกษา ทางไกล	๔. การเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้	๕. เรียนรู้ในสถาน ประกอบการ	๖. การเรียนรู้จาก ฐานการเรียนรู้
๑. จัดโดยสถานศึกษา กศน.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๒. จัดโดยภาคี เครือข่าย	✓	✓				
๓. จัดโดย สถานศึกษา กศน. ร่วมกับภาคีเครือข่าย	✓	✓	✓	✓	✓	✓

การจัดการศึกษาต่อเนื่องดำเนินการได้ดังนี้

๑. จัดโดยสถานศึกษา กศน. สถานศึกษา กศน.สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทั้ง ๖ วิธี คือ การเรียนรู้รายบุคคล การเรียนรู้เป็นกลุ่ม การศึกษาทางไกล การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ การเรียนรู้ในสถานประกอบการ และการเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้
๒. จัดโดยสถานศึกษา กศน. ร่วมกับภาคีเครือข่าย สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทั้ง ๖ วิธี คือ การเรียนรู้รายบุคคล การเรียนรู้เป็นกลุ่ม การศึกษาทางไกล การเรียนรู้ในสถานประกอบการ การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ และการเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้
๓. จัดโดยภาคีเครือข่าย ภาคีเครือข่ายสามารถจัดการเรียนรู้ได้ ๒ วิธี คือ การเรียนรู้รายบุคคล และการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

วิธีการจัดการเรียนรู้

วิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากวิทยากร สื่อ หรือการปฏิบัติ โดยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนี้

๑. การเรียนรู้รายบุคคล

การเรียนรู้เป็นรายบุคคล เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่ต้องการจะเรียนรู้ในเนื้อหาใด เนื้อหาหนึ่ง ซึ่งเป็นความสนใจเฉพาะตัว ตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย โดยผู้เรียนและวิทยากรร่วมกันวางแผน และออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล สถานศึกษาสามารถจัดหรือประสาน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตามวิธีการ ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑.๑ การขออนุญาตจัดการเรียนรู้แบบรายบุคคล

๑.๑.๑ จัดโดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้อนุญาต

๑.๑.๒ จัดโดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ร่วมกับภาคีเครือข่าย ให้ผู้อำนวยการ

สถานศึกษา

ในสังกัดสำนักงาน กศน. เป็นผู้อนุญาต

๑.๑.๓ จัดโดยภาคีเครือข่าย(ยกเว้นสถานศึกษาในกำกับ สำนักงาน กศน.) ให้ผู้อำนวยการ

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เป็นผู้อนุญาต

๑.๒ การสรรหา และแต่งตั้งวิทยากร

๑.๒.๑ การสรรหาวิทยากร

ให้สถานศึกษาและ/หรือภาคีเครือข่ายร่วมกันสรรหาวิทยากรโดยพิจารณาจากคุณสมบัติดังนี้

๑) เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิหรือเกียรติบัตรรับรอง หรือหลักฐานอื่น ๆ ที่แสดงว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ในสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้น ๆ หรือ

๒) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้น ๆ หรือ

๓) เป็นผู้ที่มีความสามารถและประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน

๑.๒.๒ การแต่งตั้งวิทยากร

ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน. เป็นผู้อนุมัติแต่งตั้ง โดยจัดทำเป็นคำสั่ง

๑.๓ ผู้เรียน

ผู้เรียนสมัครเรียนและลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรต่างๆ ของสถานศึกษา หรือเครือข่าย

๑.๔ จำนวนผู้เรียน

วิทยาการ ที่จะสอนผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำนวนผู้เรียนขึ้นอยู่กับความสามารถ ความพร้อมของวิทยาการ และต้องไม่ใช่การจัดให้เรียนเป็นกลุ่ม หรือชั้นเรียน

๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๑) สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย เตรียมความพร้อมในเรื่อง หลักสูตร วิทยาการ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษารายบุคคล
- ๒) ผู้เรียนสมัครและลงทะเบียนเรียนต่อสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย
- ๓) สถานศึกษาพิจารณาอนุญาตและจัดส่งผู้เรียนได้เรียนกับวิทยาการในแหล่งการเรียนรู้ สถานประกอบการ ที่เหมาะสมตามหลักสูตร
  - ๔) วิทยาการประเมินพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน
  - ๕) ผู้เรียนกับวิทยากรร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล
  - ๖) ดำเนินการจัดการเรียนการสอน
  - ๗) วิทยาการประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนและหลังจบหลักสูตร รวมทั้งประเมิน ความพึงพอใจของผู้เรียน

๑.๖ การวัดผลประเมินผลและรายงานผลการเรียน

การวัดผลประเมินผลให้ดำเนินการตามที่หลักสูตรกำหนด ด้วยวิธีการหลากหลาย เช่น

- ๑) ประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ ด้วยการซักถาม ทดสอบและปฏิบัติ
- ๒) ประเมินด้านคุณธรรม ด้วยแบบประเมินคุณธรรม
- ๓) ประเมินชิ้นงาน ด้วยผลงานที่ปฏิบัติ
- ๔) ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ด้วยแบบสอบถาม

๑.๗ การออกหลักฐานการศึกษา

การออกหลักฐานการศึกษาการเรียนรู้อย่างบุคคล ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้า สถานศึกษา เป็นผู้ลงนามในหลักฐานการศึกษา ตามหลักสูตรกำหนด โดยระบุชื่อวิชา/กิจกรรม ระยะเวลา

๒ การเรียนรู้รายกลุ่ม

เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนตั้งแต่สองคนขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน ๑๕ คน ซึ่งมีความสนใจตรงกัน ตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง สามารถดำเนินการตามวิธีการ ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๒.๑ การขออนุญาตดำเนินการรูปแบบการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

- ๑) จัดโดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้ อนุญาต
- ๒) จัดโดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ร่วมกับภาคีเครือข่าย ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงาน กศน. เป็นผู้อนุญาต

๓) จัดโดยภาคีเครือข่าย ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เป็นผู้อนุญาต

๒.๒ การสรรหา และแต่งตั้งวิทยากร

๒.๒.๑ การสรรหาวิทยากร

ให้สถานศึกษาและ/หรือภาคีเครือข่ายร่วมกันสรรหาวิทยากรโดยพิจารณาจาก

คุณสมบัติดังนี้

๑) เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิหรือเกียรติบัตรรับรอง หรือหลักฐานอื่น ๆ ที่แสดงว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ในสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้น ๆ หรือ

๒) เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้น ๆ หรือ

๓) เป็นผู้ที่มีความสามารถและประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน

๒.๒.๒ การแต่งตั้งวิทยากร

ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน. เป็นผู้อนุมัติแต่งตั้ง โดยจัดทำ

เป็นคำสั่ง

๒.๓ ผู้เรียน

ผู้เรียนสมัครเรียนและลงทะเบียนเรียน ตามหลักสูตรต่างๆ ของสถานศึกษา

หรือเครือข่าย

๒.๔ จำนวนผู้เรียน

จัดสอนผู้เรียนเริ่มตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน ๑๕ คน

๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

๑) สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย เตรียมความพร้อมในเรื่อง หลักสูตร วิทยากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษารายกลุ่ม

๒) ผู้เรียนสมัครและลงทะเบียนเรียนต่อสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

๓) สถานศึกษาพิจารณาอนุญาตและจัดส่งผู้เรียนได้เรียนกับวิทยากรในแหล่งการเรียนรู้ สถานประกอบการ ที่เหมาะสมตามหลักสูตร

๔) วิทยากรประเมินพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนจัดกระบวนการเรียนรู้

๕) ผู้เรียนกับวิทยากรร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้รายกลุ่ม

๖) ดำเนินการจัดการเรียนการสอน

๗) วิทยากรประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนและหลังจบหลักสูตร รวมทั้งประเมิน

ความพึงพอใจของผู้เรียน

๒.๖ การวัดผลประเมินผลและรายงานผลการเรียน

การวัดผลประเมินผลให้ดำเนินการตามที่หลักสูตรกำหนด ด้วยวิธีการหลากหลาย

เช่น

๑) ประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ ด้วยการซักถาม ทดสอบและปฏิบัติ

- ๒) ประเมินด้านคุณธรรม ด้วยแบบประเมินคุณธรรม
- ๓) ประเมินชิ้นงาน ด้วยผลงานที่ปฏิบัติ
- ๔) ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ด้วยแบบสอบถาม

๒.๗ การออกหลักฐานการศึกษา

การออกหลักฐานการศึกษาการเรียนรู้อย่างกลุ่ม ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้าสถานศึกษา เป็นผู้ลงนามในหลักฐานการศึกษา ตามหลักสูตรกำหนด โดยระบุชื่อวิชา/กิจกรรม ระยะเวลา

๓. การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้

เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ขยายพวงพันธุ์ปลา ศูนย์สาธิตการทำไร่นาสวนผสม ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต องค์การชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น โดยมีประสานความร่วมมือกับเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน

๑. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้

๑.๑ เพื่อเรียนรู้และฝึกปฏิบัติกับแหล่งเรียนรู้โดยตรง
 ๑.๒ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์การเรียนรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ

๑.๓ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้โดยตรงที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ

๒. แหล่งเรียนรู้ ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ๒.๑ อยู่ในทำเลที่ตั้งผู้เรียนสามารถเดินทางได้สะดวก ปลอดภัย
- ๒.๒ มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ
- ๒.๓ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีการดำเนินงานมั่นคง น่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับในสังคม

๒.๔ มีความพร้อม มีวิทยากร หรือผู้ให้ความรู้ประจำ สามารถจัดการเรียนรู้ หรือจัดการเรียนการสอนจนจบหลักสูตรหรือจบกระบวนการได้ รวมทั้งสามารถให้การฝึกปฏิบัติแก่ผู้เรียนจนสามารถปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ ได้

๒.๕ สามารถจัดบุคลากรของแหล่งเรียนรู้เข้าร่วมประชุม อบรมกับสถานศึกษาได้

๒.๖ มีทัศนคติ เจตคติที่ดีต่อการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้กับผู้อื่น

๒.๗ สามารถดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับผิดชอบผู้เรียนจนจบหลักสูตร

๓. การคัดเลือกแหล่งเรียนรู้

สถานศึกษาสำรวจ แสวงหา คัดเลือกแหล่งเรียนรู้ที่มีลักษณะและมีความพร้อม เข้าร่วมจัดการศึกษา จัดทำประกาศ จัดทำเนียบแหล่งเรียนรู้

๔. วิธีการจัด ให้จัดในลักษณะรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแหล่งเรียนรู้

๔. การเรียนรู้ในสถานประกอบการ

เป็นการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสถานประกอบการ เช่น อยู่ซ่อมรถยนต์ ห้างสรรพสินค้า

หรือแหล่งประกอบการ SMEs ที่มีส่วนร่วมหรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

๑. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในสถานประกอบการ

๑.๑ เพื่อเรียนรู้และฝึกปฏิบัติกับสถานประกอบการ แหล่งประกอบการ โดยตรงได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติตรงตามความ
ต้องการของผู้เรียน

๑.๓ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสาขาวิชาที่ขาดแคลนซึ่งสถานศึกษาไม่
สามารถจัดเองได้

๒. ลักษณะของสถานประกอบการ

สถานประกอบการ แหล่งประกอบการ ที่ร่วมจัดการศึกษาต่อเนื่องควรมีลักษณะและ
มีความพร้อมดังนี้

๒.๑ อยู่ในทำเลที่ตั้งที่ผู้เรียนสามารถเดินทาง ติดต่อกับได้สะดวก ปลอดภัย

๒.๒ มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติ

๒.๓ เป็นสถานประกอบการ แหล่งประกอบการที่ดำเนินงานมั่นคง น่าเชื่อถือ เป็นที่
ยอมรับในวงการหรือสาขาอาชีพ หรือความรู้ในด้านนั้นๆ

๒.๔ มีความพร้อม มีวิทยากรหรือผู้ให้ความรู้ประจำ และผู้ประสานดูแลการเรียนการสอน
จนจบหลักสูตรได้ มีผู้อำนวยการเชี่ยวชาญให้การฝึกปฏิบัติ ผู้ดูแลตามความจำเป็น

๒.๕ สามารถจัดบุคลากรเข้าร่วมประชุม อบรม พัฒนากับสถานศึกษาได้คุณสมบัติ
ของวิทยากรหรือผู้ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติ

๓. การคัดเลือกสถานประกอบการ แหล่งประกอบการ สถานศึกษาคัดเลือก สืบวิจัย แสวงหา สถานประกอบการ แหล่งประกอบการที่มี

ลักษณะและมีความพร้อมเข้าร่วม จัดทำประกาศ จัดทำทำเนียบสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดการศึกษา
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๔. วิธีการจัดให้จัดลักษณะรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถาน
ประกอบการ แหล่งประกอบการ

๕. การเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้

การเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้มีเป้าหมายการเรียนรู้เฉพาะเจาะจง เช่น ฐานการเรียนรู้ ๑ เกษตรธรรมชาติ ฐานการเรียนรู้ ๒ เศรษฐกิจพอเพียง ฐานการเรียนรู้ ๓ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฐานการเรียนรู้ ๔ สุขภาพอนามัย ฐานการเรียนรู้ ๕ คุณธรรม จริยธรรม ฐานการเรียนรู้ ๖ วัฒนธรรมไทย เป็นต้น ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากวิทยากร สถานการณ์จริง หรือเรียนรู้ด้วยตนเอง

๑. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

๑.๑ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองจากฐานการเรียนรู้

๑.๒ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

๒. การคัดเลือกฐานการเรียนรู้

สถานศึกษาลำรวจ แสวงหา คัดเลือกฐานการเรียนรู้ที่มีความพร้อมเข้าร่วมจัดการศึกษา เรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่สนใจ

๓ ผู้เรียน

ผู้เรียนสมัครเรียนและลงทะเบียนเรียนที่สถานศึกษา หรือภาคีเครือข่าย

๔. วิธีการจัดให้จัดลักษณะรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ขึ้นอยู่กับความพร้อมของฐานการเรียนรู้

๖. การศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกล เป็นวิธีการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างในเรื่องของเวลา สถานที่ เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อประสมที่หลากหลาย มีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ที่จำเป็น เหมาะสมกับเนื้อหา ตามหลักสูตร รวมทั้งมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือปฏิบัติการจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง ผู้เรียนจึงต้องวางแผนและสร้างวินัยในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๑. การขออนุญาตดำเนินการรูปแบบการศึกษาทางไกล

๑.๑) จัดโดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้อนุญาต

๑.๒) จัดโดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ร่วมกับภาคีเครือข่าย ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เป็นผู้อนุญาต

๒. การสรรหา และแต่งตั้งวิทยากร

๒.๑ การสรรหาวิทยากร

ให้สถานศึกษาและ/หรือภาคีเครือข่ายร่วมกันสรรหาวิทยากรโดยพิจารณาจาก

คุณสมบัติดังนี้

- ๑) เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิหรือเกียรติบัตรรับรอง หรือหลักฐานอื่น ๆ ที่แสดงว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ในสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้น ๆ หรือ
- ๒) เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้น ๆ หรือ
- ๓) เป็นผู้ที่มีความสามารถและประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่

ผู้เรียน

๒.๒ การแต่งตั้งวิทยากร

ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน. เป็นผู้อนุมัติแต่งตั้ง โดยจัดทำเป็นคำสั่ง

๓ ผู้เรียน

ผู้เรียนสมัครเรียนและลงทะเบียนเรียน ตามหลักสูตรต่างๆ ของสถานศึกษา

๓.๑ จำนวนผู้เรียนขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานศึกษา แต่ละแห่งเป็นผู้กำหนด

๓.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

๑) สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย เตรียมความพร้อมในเรื่อง หลักสูตร วิทยากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบการศึกษาทางไกล

๒) ผู้เรียนสมัครและลงทะเบียนเรียนต่อสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

๓) สถานศึกษาพิจารณาอนุญาตและผู้เรียนได้เรียนกับสื่อทางไกล

วิทยากรหรือแหล่งการเรียนรู้ สถานประกอบการ ที่เหมาะสมตามหลักสูตร

๔) วิทยากรประเมินพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนจัดกระบวนการเรียนรู้

๕) ผู้เรียนกับวิทยากรร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการศึกษาทางไกล

๖) ดำเนินการจัดการเรียนการสอน

๗) วิทยากรประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนและหลังจบหลักสูตร

รวมทั้งประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

๔. การวัดผลประเมินผลและรายงานผลการเรียน

การวัดผลประเมินผลให้ดำเนินการตามที่หลักสูตรกำหนด ด้วยวิธีการหลากหลาย

เช่น

๔.๑ ประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ ด้วยการซักถาม ทดสอบและปฏิบัติ

๔.๒ ประเมินด้านคุณธรรม ด้วยแบบประเมินคุณธรรม

๔.๓ ประเมินชิ้นงาน ด้วยผลงานที่ปฏิบัติ

๔.๔ ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ด้วยแบบสอบถาม

๕. การออกหลักฐานการศึกษา

การออกหลักฐานการศึกษาการเรียนรู้แบบทางไกลให้ผู้ดำเนินการสถานศึกษาหรือหัวหน้าสถานศึกษา เป็นผู้ลงนามในหลักฐานการศึกษา ตามหลักสูตรกำหนด โดยระบุชื่อวิชา/กิจกรรม ระยะเวลา

๖. วิธีการจัดให้จัดในลักษณะรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ตามความพร้อมของฐานการ

เรียนรู้

บทที่ ๓

การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของการจัดการศึกษาต่อเนื่องตามวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

๑. หลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทน

เนื่องจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่องได้มีการปรับปรุงมาจากระเบียบว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๔๙ และระเบียบว่าด้วยการดำเนินการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบว่าด้วยการจัดกลุ่มสนใจ พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนใหม่ อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการคลัง ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาต่อเนื่องสามารถดำเนินการไปได้ จึงอนุโลมให้ใช้ เกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนตามระเบียบเดิมไปพลางก่อน จนกว่ากระทรวงการคลังจะได้กำหนดอัตราที่เหมาะสม (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

๒. หลักเกณฑ์การจ่ายค่าใช้สอย

๒.๑ การเบิกจ่ายค่าเช่าสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนหนังสือเวียนมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ เพื่อจัดการศึกษาต่อเนื่อง

วิทยากรที่เป็นบุคคลภายนอก ให้จ่ายเป็นค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก ในอัตราต่ำสุดตามระเบียบว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการไปราชการ กรณีที่เป็นข้าราชการบำนาญให้เบิกจ่ายได้ตามยศ ตำแหน่งครั้งสุดท้าย

๓. หลักเกณฑ์การจ่ายค่าวัสดุ

การจ่ายค่าวัสดุ ให้จ่ายตามระเบียบว่าด้วยค่าใช้จ่ายการจ่ายค่าวัสดุในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามความจำเป็นโดยประหยัด โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

๔. หลักเกณฑ์การจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภค

การจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภค ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง กระทรวงการคลังอนุญาตให้สถานศึกษาสามารถจ่ายเงินที่ได้รับให้แก่หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน เป็นค่าสาธารณูปโภคได้เท่าที่จ่ายจริง โดยถ่วงจ่าย จากวงเงินที่

ได้รับในแต่ละหลักสูตร และใช้ใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินของเจ้าของสถานที่แล้วแต่กรณีเป็นหลักฐานการจ่ายที่เป็นใบเสร็จรับเงิน ต้องมีสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ในระเบียบการเก็บรักษาเงิน และนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. ๒๕๒๐ สำหรับใบสำคัญรับเงินจะต้องเป็นใบสำคัญรับเงินที่กระทรวงการคลังกำหนดเท่านั้น

๕. หลักเกณฑ์การพานักศึกษาไปนอกสถานศึกษา

การพานักศึกษาไปนอกสถานศึกษา เพื่อทำกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการพานักเรียน และนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยการพานักศึกษาไปนอกสถานศึกษา ไม่ค้างคืน เป็นอำนาจของสถานศึกษา การพานักศึกษาและค้างคืน เป็นอำนาจของ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัด/กม หรือ เลขาธิการ กศน. กรณีเป็นสถานศึกษาขึ้นตรง การพานักเรียน นักศึกษาไปนอกสถานศึกษา เป็นอำนาจของปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ

๑. การเบิกจ่ายเงินนอกเหนือจากหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนด ให้เสนอขออนุมัติหัวหน้าส่วนราชการ เจ้าของงบประมาณ (ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) เป็นรายกรณี (หัวหน้าสถานศึกษามีใช้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ)

๒. การจัดการศึกษาต่อเนื่อง ของสถานศึกษาไม่สามารถนำระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) มาใช้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นภารกิจปกติของสถานศึกษา มิใช่เป็นการพัฒนาบุคลากรหรือเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ตามความหมายของระเบียบว่าด้วยการฝึกอบรม ฉะนั้นเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด หรือได้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง ปัจจุบันกระทรวงการคลังไม่อนุญาตให้สถานศึกษาจ่ายค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่ม ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ดูหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๖/๑๔๗๒๖ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒) สำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี อย่างมีคุณภาพ ซึ่งเบิกจ่ายจากเงินงบบุคลากร เป็นรายหัว กระทรวงการคลังกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการ (กรณี กศน. หมายถึง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) เป็นผู้กำหนดรายการจ่าย และอัตราการจ่ายได้เองโดยไม่ต้องขอตกลงกับกระทรวงการคลัง ซึ่งในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุมัติให้จ่ายเป็นค่าพาหนะ ค่าอาหาร (ไม่รวมอาหารว่าง และเครื่องดื่ม) ในการจัดกิจกรรมหลักสูตรขั้นพื้นฐานได้ แต่ต้องจ่ายให้กับเอกชนหรือส่วนราชการตามที่เรียกเก็บ ไม่สามารถจ่ายให้กับตัวผู้เรียนได้ และไม่มีการจ่ายเบี่ยงลิ้งให้กับผู้เรียน

บทที่ ๔

การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยให้ความยืดหยุ่นด้านเนื้อหา สาระ ระยะเวลาเรียน และสถานที่ตามความต้องการความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย หรือชุมชน หรือตามนโยบายทางราชการ

การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง หมายถึงหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพและความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของหลักสูตรนั้น ๆ อาจ เป็นการเรียนรู้จากภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ ฯลฯ ซึ่ง ผู้เรียนแสวงหาองค์ความรู้ที่ตอบสนองกับวิถีชีวิตของตนเอง ปรับตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้เรียนจะเรียนรู้ตามสภาพจริงของตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้การพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้ จึงอาจสรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้กับกลุ่มผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่จัด ตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในการศึกษาต่อเนื่องนั้นๆ เป้าหมายหลัก คือ ต้องการให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้ดีขึ้น หรือเป็นการประกอบอาชีพและเพิ่มพูนรายได้ให้กับผู้เรียน

หลักการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง มีหลักในการพัฒนาที่ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายได้เกิดปัญญา หรือเกิดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ มีเป้าหมายมุ่งที่การเรียนรู้สภาพปัญหา วิธีการแก้ปัญหา และการปรับปรุงอย่างลึกซึ้ง คือ ให้อ่านและเข้าใจอย่างกระจ่างว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จนสามารถวิเคราะห์และ สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ของตนเองได้

2. การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติจริง มีเป้าหมายมุ่งที่การเรียนรู้ในการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อการปฏิบัติจริง จนเกิดความชำนาญและสามารถปฏิบัติได้ในทุกสถานการณ์

3. การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน มีเป้าหมายมุ่งที่การเรียนรู้ เพื่อเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยการมีความเชื่อ และตระหนักว่ามนุษย์ทุกคนต้องร่วมมือกัน พึ่งพาอาศัยกันและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

4. การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาศักยภาพ เป้าหมายมุ่งที่การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีชีวิตที่อองงาม ปรับปรุงบุคลิกภาพอย่างมั่นใจ เน้นการมีเหตุผลและมีวิสัยทัศน์

ความสำคัญของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรบูรณาการที่ผู้เรียน ชุมชนและครูร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนจากชีวิต เรียนแล้วเกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตอย่างมีคุณภาพ และเป็น สมาชิกที่ดีของสังคมอย่างมีความสุข การเรียนการสอนจะสอนตามความต้องการของผู้เรียน โดยครู

เป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนเฉพาะเนื้อหาสาระของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามสภาพปัญหาที่เป็นจริง
2. ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
3. ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ เพื่อที่จะมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงของตนเองในวันข้างหน้า รวมทั้งวิธีวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของตนเอง
4. ชุมชนและภูมิปัญญาในชุมชน มีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชน

ลักษณะของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ลักษณะของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง มีลักษณะดังต่อไปนี้

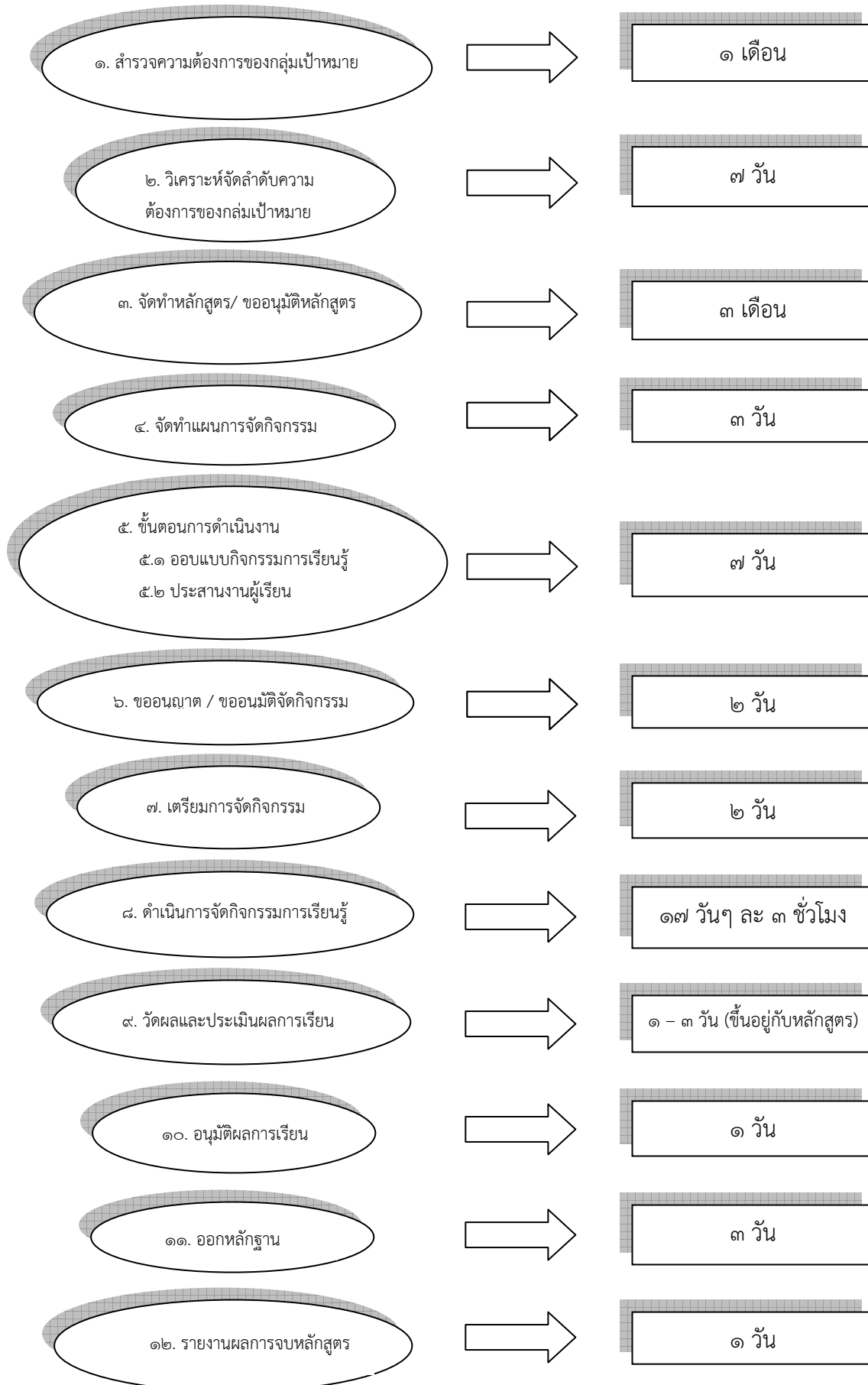
1. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความหลากหลายของปัญหามุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสม กับเพศ วัย มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด และทักษะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะและสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้การศึกษาต่อเนื่อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่องตนเอง เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับชีวิตจริงและการทำงาน รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและความผูกพันกับการศึกษาต่อเนื่องของตนมีการส่งเสริมให้ใช้ภูมิปัญญาการศึกษาต่อเนื่องในการจัดการศึกษา
3. เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริง และมุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ ไม่แยกส่วนของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำให้คำปรึกษา และช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน อันจะนำไปสู่การคิดเป็น ทำเป็น และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆได้
4. เป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาได้ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
5. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมในด้านศีลธรรม จริยธรรมและการดำรงไว้ซึ่งสังคมประชาธิปไตย การรักษาสีงแวดล้อม เกิดศรัทธาเชื่อมั่นในภูมิปัญญา และวัฒนธรรมการศึกษาต่อเนื่องของชุมชนและของประเทศชาติ

ดังนี้

ดังนั้น ในการจัดการทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบอย่างน้อย ๕ ขั้นตอน

๑. สำรวจ/รวบรวมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
๒. วิเคราะห์/จัดลำดับข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
๓. กำหนดหลักสูตรระยะสั้น
  - ๓.๑ รวบรวม พัฒนา จัดทำหลักสูตร
  - ๓.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร
  - ๓.๓ หน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร
  - ๓.๔ การพิจารณาหลักสูตรของคณะกรรมการ
๔. การอนุมัติหลักสูตร
  - ผู้มีอำนาจในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
๕. คลังหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

กระบวนการจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ประกอบด้วย ขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การสำรวจสภาพปัญหาของชุมชน
- ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชนและความต้องการของผู้เรียน
- ขั้นที่ 3 เขียนผังหลักสูตร
- ขั้นที่ 4 เขียนหลักสูตร

1. **สำรวจสภาพของชุมชน** คือ การศึกษาข้อมูลของชุมชน เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ผู้สำรวจได้แก่ ครู กศน. ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง โดยสำรวจข้อมูลจากเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ เช่น ข้อมูลจากการวางแผนของ กศน.ตำบล /แขวง และจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ได้รวบรวมไว้แล้ว และสำรวจข้อมูลปฐมภูมิที่ผู้สำรวจไปรวบรวมข้อมูลจากชุมชน เป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งเป็นข้อมูลที่แท้จริง และเป็นปัจจุบันของผู้เรียนและชุมชน

ประเด็นในการสำรวจข้อมูล เช่น โครงสร้างด้านกายภาพ และประวัติชุมชน ข้อมูลประชากร เศรษฐกิจ การศึกษา สังคม และวัฒนธรรม การเมือง การปกครองและข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน

วิธีการสำรวจสภาพปัญหาของชุมชน อาจใช้หลายๆ วิธีการผสมผสานกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นรูปธรรม เช่น การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การสังเกต หรือการจัดเวทีประชาคม เป็นต้น

2. **การวิเคราะห์สภาพและความต้องการของชุมชน** เมื่อทำการสำรวจชุมชนเสร็จแล้ว ข้อมูลที่ได้จะมีสภาพของชุมชนที่หลากหลาย มีทั้งปัญหาที่เป็นระดับความต้องการ (What) และปัญหาความจำเป็น (Need) ดังนั้น จะต้องนำปัญหานั้นมาวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ของปัญหา เช่น แบ่งตามประเภทความรุนแรงของปัญหา ความยากง่าย ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ความเร่งด่วนของปัญหา และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน และนำทรัพยากร ใช้ให้เกิดประโยชน์

3. **การเขียนผังหลักสูตร** การจัดทำผังหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ผังหลักสูตร หมายถึง กรอบความคิดหัวข้อของหลักสูตร ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยหัวข้อเรื่อง หรือหัวข้อเนื้อหาหลัก และหัวข้อย่อยที่ได้จากความต้องการ (เป็นผลจากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา จากการสำรวจมาจากชุมชน) ให้นำหัวข้อความต้องการมาจัดทำผังหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง โดยโครงสร้างของผังหลักสูตร ประกอบด้วย

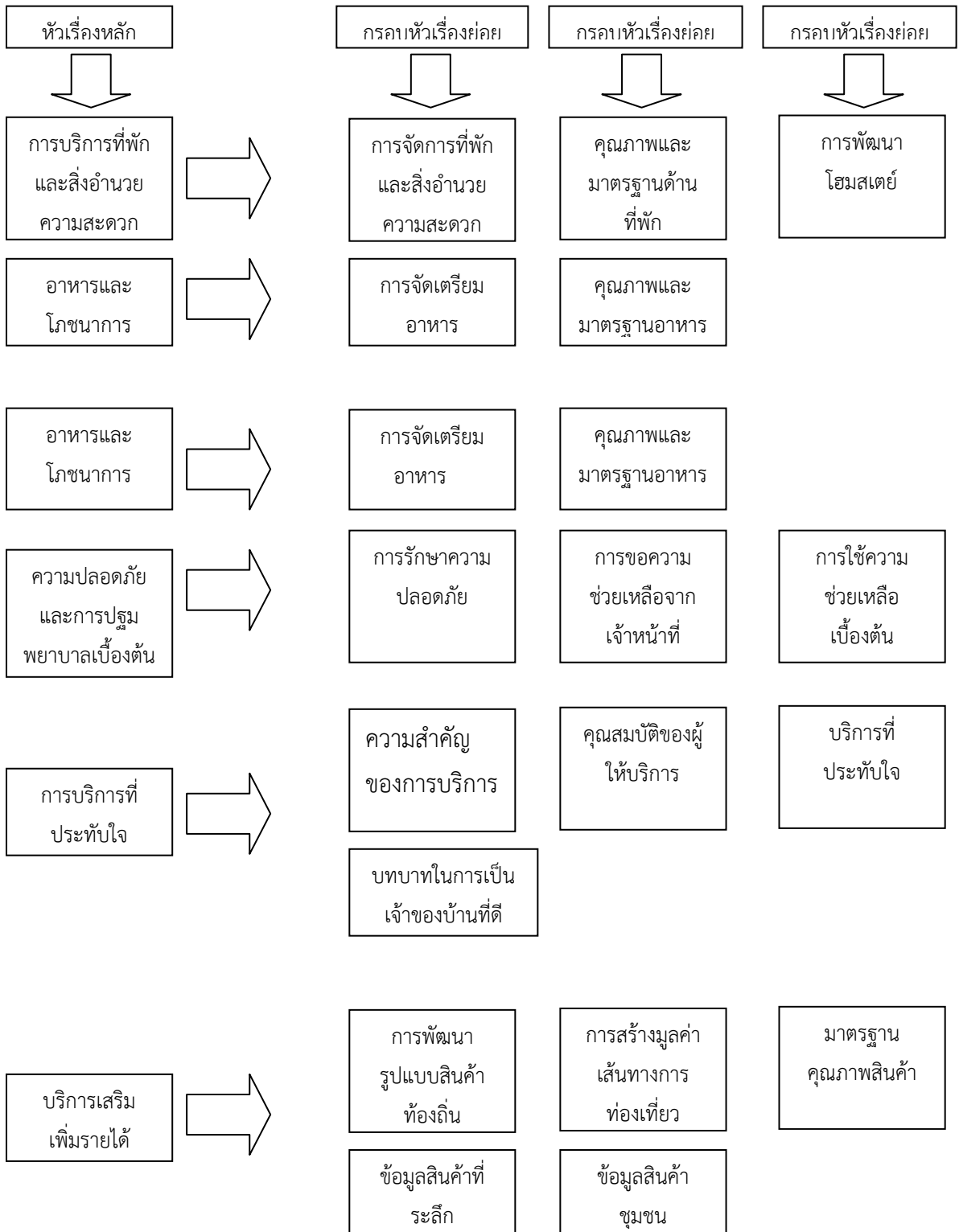
หัวเรื่องหลัก (Theme) หรือหัวข้อเนื้อหาหลักเป็นหัวข้อที่บอกถึงชื่อเรื่องใหญ่ได้จากกลุ่มความต้องการ (ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา) ซึ่งจะคลุมนความต้องการย่อยๆ ในขอบข่ายเรื่องเดียวกัน

หัวข้อย่อย (Title) เป็น หัวข้อเรื่องที่ตั้งจากความต้องการย่อยที่อยู่ในกลุ่มความต้องการใหญ่ ซึ่งอาจมีหลายเรื่อง ในการพิจารณาหัวข้อย่อย ให้พิจารณาความต้องการย่อยที่วิเคราะห์แล้วก่อน ถ้าเรื่องใดเป็นเรื่องกลุ่มเดียวกัน โดยรวมเป็นหัวข้อเดียวกัน

การสร้างกรอบหัวเรื่องย่อย จะต้องจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยากขึ้นตามลำดับ หรือจัดลำดับจากความเร่งด่วน ไปสู่เนื้อหาที่เร่งด่วนน้อยกว่าการสร้างกรอบหัวเรื่องย่อยสามารถสร้างเพิ่มเติม ดังนั้นในแต่ละหัวข้อหลักควรมีกรอบวางไว้ด้วยเมื่อพบปัญหาใหม่ในเรื่องเดียวกันก็สามารถมาใส่กรอบเพิ่มเติมได้

ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างผังหลักสูตรอาชีพโฮมสเตย์

4. การเขียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง การเขียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ทาบ (Tabla ; อ้างถึงใน กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน. 2543) มีแนวคิดว่าการพัฒนาหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบอย่างไร ควรมีองค์ประกอบ 4 ประการด้วยกัน คือ 1) วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา 2) เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา 3) กระบวนการเรียนการสอนและ 4) โครงการประเมินผลตามหลักสูตร

ดังนั้น การเขียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ได้กำหนดโครงสร้างการเขียนหลักสูตรไว้ดังนี้ คือ

1. ชื่อหลักสูตร
2. ความสำคัญ
3. จุดมุ่งหมาย
4. วัตถุประสงค์
5. เนื้อหาหลักสูตร
6. เวลาเรียน
7. แหล่งเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียน
8. การวัดและประเมินผลการเรียน
9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
10. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร

หลักในการเขียนหลักสูตร หลักในการเขียนหลักสูตร มีดังนี้

1. ความสำคัญ หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาสามารถสร้างขึ้น เพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียนในด้านต่างๆ รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องขึ้นมา เพื่อสนองตอบต่อความต้องการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งของชุมชน โดยพัฒนาเนื้อหาสาระแบบมีส่วนร่วมของบุคคลหลายๆ ฝ่ายอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน และเนื้อหาเฉพาะเจาะจง เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของตนเอง ชุมชน และสังคมในภาพรวมได้

2. จุดมุ่งหมาย (Aims) หมายถึง ข้อกำหนดทั่วไปที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะและทิศทางเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ ชัดเจน ที่ออกแบบไว้ให้บรรลุ ซึ่งผลผลิต หรือพฤติกรรมในอนาคต

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายของอาชีพโฮมสเตย์

1. เพื่อให้ชุมชนการศึกษาต่อเนื่องได้พัฒนาคุณภาพชีวิต
2. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนในการศึกษาต่อเนื่องมีความรู้และทักษะความสามารถจัดการท่องเที่ยวในชุมชนได้

3. วัตถุประสงค์ (Objective) เป็นคำที่มีความเฉพาะเจาะจงเป็นเครื่องบ่งชี้ผลลัพธ์กับหลักสูตร เป็นลักษณะจุดประสงค์ปลายทาง

ตัวอย่างการเขียนวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน

1. มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการจัดการโฮมสเตย์ (Home Stay)
2. สามารถบริหารจัดการโฮมสเตย์ และจัดกิจกรรมนำเที่ยวได้
3. มีความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์วัฒนธรรมของการศึกษาต่อเนื่อง
4. เนื้อหาหลักสูตร เป็นการนำหัวข้อหลัก (Theme) ที่กำหนดไว้มาเขียน ซึ่งเนื้อหาของหลักสูตร จะต้องตอบสนองต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบาทา (Taba. 1973 : อ้างถึงใน พรรษา นิลวิเชียร. 2544 : 126) เสนอแนะเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาของหลักสูตร ซึ่งเนื้อหาของหลักสูตรจะต้องถูกต้องและมีความสำคัญ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความรู้ที่เป็นวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัยและเป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญ เนื้อหาจะต้องสอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน มีความสมดุลทั้งความกว้างและความลึก สนองวัตถุประสงค์หลากหลายอันได้แก่การหาความรู้ใหม่ การคิดอย่างประสิทธิภาพ เจตคติ ความสนใจ นิสัยที่เหมาะสมและทักษะสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเรียนได้ และสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
5. เวลาเรียน ให้ระบุเวลาเรียนตลอดหลักสูตร ใช้เวลาที่ชั่วโมง และแยกเป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ใช้เวลาทั้งหมดกี่ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียนต้องมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและวิธีการสอน
6. แหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียน บอกแหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียน เช่น ศึกษาจากเอกสารวิชาการ ศึกษาจาก VCD ศึกษา Website ศึกษาจากผู้รู้ และภูมิปัญญาการศึกษาต่อเนื่อง เป็นต้น
7. การวัดและประเมินผล ระบุว่ามีการวัด และประเมินผลด้วยวิธีใด เช่น การสังเกต การทดสอบ การวัดจากชิ้นงาน เป็นต้น
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ บอกความคาดหวังของผลลัพธ์ทางการศึกษา ทั้งในระดับกว้างและระดับเฉพาะ เช่น
  1. ผู้เรียนสามารถบริหารจัดการโฮมสเตย์ได้
  2. ผู้เรียนและชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดความเข้มแข็งของเศรษฐกิจของชุมชน
  3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพโฮมสเตย์

ภาคผนวก

ตัวอย่างแบบการเขียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ชื่อหลักสูตร .....

ความสำคัญ

.....
.....
.....
.....
.....

จุดมุ่งหมาย

๑. ....
๒. ....

วัตถุประสงค์

๑. ....
๒. ....
๓. ....

เนื้อหาของหลักสูตร

ประกอบด้วยเนื้อหา ..... เรื่อง ดังนี้

- ๑.....
- ๒.....

เวลาเรียน

หลักสูตรวิชาชีพ ..... ใช้เวลาเรียนทั้งหมด ..... ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ..... ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ..... ชั่วโมง

แหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียน

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....
- ๔. ....

การวัดผลประเมินผลการเรียน

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียน ประกอบด้วย

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....
- ๔. ....

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วยเนื้อหา ..... เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ ๑. .... จำนวน ..... ชั่วโมง

- ๑.๑ .....
- ๑.๒ .....
- ๑.๓ .....

เรื่องที่ ๒ ..... จำนวน ..... ชั่วโมง

- ๑.๑ .....
- ๑.๒ .....
- ๑.๓ .....

(ตัวอย่าง) หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรการพัฒนาอาชีพโฮมสเตย์

ความสำคัญ

การพัฒนาอาชีพโฮมสเตย์ เป็นรูปแบบของการประกอบอาชีพของประชาชน โดยได้นำต้นทุนทางสังคม คือ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาบริหารจัดการและเพิ่มมูลค่าจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในรูปแบบโฮมสเตย์ ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโฮมสเตย์ ยึดหลักการของการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เน้นการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ควบคู่กับสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ภายใต้ยุทธศาสตร์การใช้ต้นทุนทางธรรมชาติ ทุนทรัพยากรบุคคล ทุนภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้ ทุนทางวัฒนธรรม ทุนงบประมาณของรัฐ และทุนทางความรู้มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพโฮมสเตย์ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างศักยภาพให้ผู้ประกอบอาชีพโฮมสเตย์มีความรู้ และสามารถพัฒนาตนเองและกลุ่มไปสู่การบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน เป็นไปตามหลักการของโฮมสเตย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับตนเอง บุคคลภายนอก ได้แก่ นักท่องเที่ยวและเครือข่าย นำไปสู่การเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่หลากหลายซึ่งเกิดจากประสบการณ์ตรงของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนโดยชุมชน

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ชุมชนในการศึกษาต่อเนื่อง ได้พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยนำหลักของการจัดโฮมสเตย์มาพัฒนา
๒. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชน การศึกษาต่อเนื่องมีความรู้ เกิดทักษะการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อชุมชน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจแนวทางการพัฒนาอาชีพโฮมสเตย์
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาอาชีพโฮมสเตย์ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่
๓. เพื่อให้ผู้เรียนความสามารถในการบริหารจัดการอาชีพโฮมสเตย์ได้
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมสเตย์ได้อย่างมีมาตรฐาน

เนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วยเนื้อหา ๑๒ เรื่อง ดังนี้

๑. สถานการณ์การท่องเที่ยวอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
๒. นโยบายการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙
๓. ความรู้พื้นฐานในการจัดโฮมสเตย์
๔. แนวทางการจัดกิจกรรมนำเที่ยว
๕. เทคนิคการให้บริการสำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์
๖. เทคนิคการให้บริการสำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์
๗. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นมัคคุเทศก์
๘. แนวทางการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโฮมสเตย์
๙. การศึกษาดูงานในแหล่งประกอบการโฮมสเตย์
๑๐. เทคนิคการประกอบอาหารสำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์
๑๑. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น
๑๒. ภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์

ระยะเวลาเรียน

หลักสูตรการพัฒนาอาชีพโฮมสเตย์	ใช้เวลาเรียนทั้งหมด	๔๘ ชั่วโมง
ภาคทฤษฎี		๒๗ ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ		๒๑ ชั่วโมง

แหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียน

๑. เนื้อหาวิชาการพัฒนาอาชีพโฮมสเตย์ ประกอบด้วยเนื้อหา ๑๒ เรื่อง
๒. ศึกษาดูงานสถานประกอบการภายใน ภายนอก
๓. ใบความรู้
๔. การพบกลุ่มเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลการเรียน วิธีการวัดและประเมินผลการเรียน ประกอบด้วย

๑. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ / การรับรู้ / การมีส่วนร่วม
๒. การสังเกตการปฏิบัติจริงในการรับนักท่องเที่ยว
๓. สมุดเยี่ยมแสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว
๔. กิจกรรมของกลุ่ม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้เรียนมีความรู้ และความเข้าใจ การบริหารจัดการโฮมสเตย์
๒. ผู้เรียนมีแนวทางการพัฒนาโฮมสเตย์ได้อย่างยั่งยืน
๓. ผู้เรียนมีทักษะการบริหารจัดการโฮมสเตย์
๔. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ได้

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วยเนื้อหา ๑๒ เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ ๑ สถานการณ์การท่องเที่ยวอดีต ปัจจุบันและอนาคต จำนวน ๓ ชั่วโมง

๑. สถานการณ์การท่องเที่ยวอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
๒. บทบาทการท่องเที่ยวของไทย

เรื่องที่ ๒ นโยบายการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ จำนวน ๓ ชั่วโมง

๑. นโยบายการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙
๒. นโยบายด้านการบริการและการท่องเที่ยว
๓. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

เรื่องที่ ๓ ความรู้พื้นฐาน และมาตรฐานการจัดการโฮมสเตย์ จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑. ความรู้พื้นฐานในการจัดโฮมสเตย์
๒. มาตรฐานการจัดโฮมสเตย์

เรื่องที่ ๔ แนวทางการจัดกิจกรรมนำเที่ยว จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑. รายการนำเที่ยว
๒. การจัดทำรายการนำเที่ยว
๓. การเสนอรายการนำเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว

เรื่องที่ ๕ เทคนิคการต้อนรับนักท่องเที่ยว จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑. การต้อนรับนักท่องเที่ยว
  - ๑.๑ หลักในการให้การต้อนรับ
  - ๑.๒ ลักษณะการต้อนรับที่ดี
  - ๑.๓ คุณสมบัติของพนักงานต้อนรับ
  - ๑.๔ ข้อควรระวังในการต้อนรับ

๒. การบริการนักท่องเที่ยว

๒.๑ วิธีปฏิบัติในการให้บริการที่เป็นเลิศ

๒.๒ เทคนิคการบริการสำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์

๒.๓ ความหมายและความสำคัญของการต้อนรับและการให้บริการ

เรื่องที่ ๖ เทคนิคการให้บริการสำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์ จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑. เทคนิคการบริการสำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์

๒. ความหมาย ลักษณะ คุณสมบัติของผู้ให้บริการ

๓. วิธีปฏิบัติในการให้บริการที่เป็นเลิศ

เรื่องที่ ๗ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นมัคคุเทศก์ จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑. ความหมายของมัคคุเทศก์

๒. ประโยชน์ของมัคคุเทศก์

๓. บทบาทและหน้าที่ของมัคคุเทศก์

๔. ความรู้ทั่วไปสำหรับมัคคุเทศก์

๕. มนุษย์สัมพันธ์ของมัคคุเทศก์

๖. บุคลิกภาพของมัคคุเทศก์

๗. การให้บริการที่ดีของมัคคุเทศก์

๘. ปัจจัยและหลักการสำคัญของมัคคุเทศก์

เรื่องที่ ๘ แนวทางการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ จำนวน ๓ ชั่วโมง

๑. ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว

๒. องค์ประกอบเครือข่าย

๓. การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว

เรื่องที่ ๙ การศึกษาดูงานในแหล่งประกอบการโฮมสเตย์ จำนวน ๗ ชั่วโมง

๑. องค์ประกอบสำคัญของการศึกษาดูงานในแหล่งประกอบการ

๒. ขั้นตอนการเรียนรู้ในระหว่างการศึกษาดูงาน

๓. ข้อเสนอแนะข้อดีและข้อจำกัดของการศึกษาดูงาน

เรื่องที่ ๑๐ เทคนิคการประกอบอาหารสำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์ จำนวน ๓ ชั่วโมง

๑. ความหมายของอาหารสารอาหารการโภชนาการ
๒. อาหารหลัก ๕ หมู่
๓. เคล็ดลับในการปรุงอาหารประเภทต่างๆ

เรื่องที่ ๑๑ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น จำนวน ๓ ชั่วโมง

๑. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น
๒. หลักทั่วไปในการปฐมพยาบาล
๓. การปฐมพยาบาลในลักษณะต่างๆ

เรื่องที่ ๑๒ ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์ จำนวน ๖ ชั่วโมง

๑. คำศัพท์การทักทายทั่วไป
๒. คำศัพท์จำนวนนับ
๓. คำศัพท์เกี่ยวกับอาหาร

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยเป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๔๙

(๒) ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน สายอาชีพ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกลุ่มสนใจ พ.ศ. ๒๕๒๕

บรรดาระเบียบ หลักเกณฑ์ คำสั่ง หรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“การศึกษาต่อเนื่อง” หมายความว่า เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น การจัดการศึกษาสายอาชีพ กลุ่มสนใจ ที่จัดตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ ทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสถานศึกษาในกำกับ

“สถานศึกษาในกำกับ” หมายความว่า สถานศึกษาภาคีเครือข่ายของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

“วิทยากร” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่ายให้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ตามกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง

“ผู้เรียน” หมายความว่า ผู้ที่ได้สมัครเข้ารับการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

“การเรียนรู้เป็นรายบุคคล” หมายความว่า การเรียนรู้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

“การเรียนรู้เป็นกลุ่ม” หมายความว่า เป็นการเรียนรู้ตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ต้องการจะเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

“การเรียนรู้ในสถานประกอบการ” หมายความว่า การจัดการให้ผู้เรียนไปเรียนรู้ในสถานประกอบการ หรือแหล่งประกอบการ หรือแหล่งเรียนรู้

“การศึกษาทางไกล” หมายความว่า การศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ โดยใช้สื่อประเภทใดประเภทหนึ่งเพียงอย่างเดียว หรือผสมผสานกัน

“การเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้” หมายความว่า การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ความสนใจตามฐานการเรียนรู้ที่จัดให้ โดยมีวิทยากรให้ความรู้ในแต่ละฐานการเรียนรู้

ข้อ ๔ การจัดการศึกษาต่อเนื่องมีเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

ข้อ ๕ การจัดการศึกษาต่อเนื่องเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากวิทยากร สื่อ หรือการปฏิบัติ โดยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้เป็นกลุ่ม การศึกษาทางไกล การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ การเรียนรู้ในสถานประกอบการ การเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้

ข้อ ๖ การจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และความพร้อมของผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นของสังคม โดยสามารถบูรณาการวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๗ การจัดการศึกษาต่อเนื่อง อาจจัดได้ดังต่อไปนี้

(๑) จัดโดยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(๒) จัดโดยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยดำเนินการจัดร่วมกับภาคีเครือข่าย

(๓) จัดโดยภาคีเครือข่าย

การจัดการศึกษาในแต่ละลักษณะให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด

ข้อ ๘ การจัดการศึกษาต่อเนื่อง ให้ใช้หลักสูตรที่ได้รับอนุมัติโดยสถานศึกษา และหรือหลักสูตรที่หน่วยงานภาครัฐอื่นได้อนุมัติและอนุญาตให้ใช้แล้ว

ข้อ ๙ การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ในกรณีสถานศึกษาในกำกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้จัด ให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดหรือคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีหลักสูตรของหน่วยงานอื่นที่ต้องการใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. อย่างแพร่หลาย เลขาธิการ กศน. อาจอนุมัติให้ใช้หลักสูตรได้

ข้อ ๑๐ การสรรหาและคัดเลือกวิทยากร ของสถานศึกษาและสถานประกอบการ ภาคีเครือข่ายร่วมจัด ให้สถานศึกษา สถานประกอบการและภาคีเครือข่ายพิจารณาความรู้ความสามารถของวิทยากรให้เหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตรหรือสาขาวิชานั้นๆ

ข้อ ๑๑ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการศึกษาต่อเนื่อง เช่น การจ่ายค่าตอบแทน หรือค่าสมนาคุณให้แก่ ผู้สอน วิทยากร หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าวัสดุฝึก ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังหรือกระทรวงศึกษาธิการกำหนด หรือให้เป็นไปตามระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดไว้

ข้อ ๑๒ ให้มีการประเมินผลระหว่างเรียนและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียน โดยใช้วิธีวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร

ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือหัวหน้าสถานศึกษา เป็นผู้อนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตร และให้รายงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

สำหรับสถานศึกษาอื่น ยกเว้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ให้รายงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อ ๑๓ ให้สถานศึกษาออกวุฒิบัตรที่แสดงการจบหลักสูตร โดยให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือหัวหน้าสถานศึกษา เป็นผู้ลงนาม

ในกรณีภาคีเครือข่ายที่ไม่ใช่สถานศึกษาเป็นผู้จัดให้ส่งหลักฐานการจบการศึกษาให้กับผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขตท้องที่ที่จัดเป็นผู้ออกวุฒิบัตร

ข้อ ๑๔ การจัดเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เรียนที่นอกเหนือจากที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในแต่ละหลักสูตรไม่สามารถจัดเก็บได้ ยกเว้นแต่ที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรณีไป

ข้อ ๑๕ การจัดการศึกษาต่อเนื่องใดที่สถานศึกษาหรือภาคีเครือข่ายจัดอยู่ก่อนระเบียบนี้
มีผลบังคับใช้แต่ยังไม่จบหลักสูตร ให้จัดการศึกษาต่อไปจนจบหลักสูตร

ข้อ ๑๖ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจ
ตีความวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๑๗ ๕๗๗

ที่ กค 0406.6/14726

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

16 กรกฎาคม 2552

เรื่อง การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรระยะสั้น

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนที่ ๒๒ ที่ ศธ 0210.117/5255 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2551 และ ส่วนที่ ๒๒ ที่ ศธ 0210.117/048 ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2551

ตามที่แจ้งว่า ข้าราชการ ลูกจ้างในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) ที่สอนหรือบรรยายนอกเวลาราชการหรือข้าราชการ ลูกจ้าง ต่างสังกัด วิทยากร ผู้ชำนาญการทำการสอนหรือบรรยายในเวลาหรือนอกเวลาราชการ ได้รับค่าตอบแทนในการบรรยายหรือสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ในอัตราชั่วโมงละไม่เกิน 150 บาท และค่าสมนาคุณให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความรู้ในแหล่งประกอบการ ครั้งละไม่เกิน 3 ชั่วโมง ในอัตราครั้งละไม่เกิน 500 บาท ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0526.7/17844 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2540 และ ส่วนมาก ที่ กค 0514/8981 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2534 แต่เนื่องจากการเบิกค่าตอบแทนตามหลักสูตรระยะสั้นเป็นกรณีที่นอกเหนือจากระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าสอนพิเศษและค่าสอนเกินภาระงานสอนในสถานศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 และปัจจุบันค่าครองชีพมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคในการสรรหาวิทยากรที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญพิเศษสาขาต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนการบรรยายมีประสิทธิภาพ จึงขออนุมัติเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้น ดังนี้

1. ข้าราชการ ลูกจ้าง ของสำนักงาน กศน. ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่สอนหรือบรรยายนอกเวลาราชการ หรือข้าราชการ ลูกจ้าง ต่างสังกัดสำนักงาน กศน. วิทยากร ผู้ชำนาญการทำการสอนหรือบรรยายในเวลาหรือนอกเวลาราชการได้รับค่าตอบแทนในอัตราชั่วโมงละไม่เกิน 300 บาท
2. ค่าสมนาคุณให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความรู้ในแหล่งประกอบการตามหลักสูตรระยะสั้น เป็นเวลาครั้งละไม่เกิน 3 ชั่วโมง ในอัตราครั้งละไม่เกิน 1,500 บาท
3. ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่ม วันละไม่เกิน 130 บาทต่อคน เพื่อสนับสนุนให้ผู้เข้ารับฟังการบรรยายการสอนเกิดความใกล้ชิด เปิดใจรับความรู้และบรรเทาความเหนื่อยล้าของผู้สนใจ

รายได้น้อย เสียสละเวลาการประกอบอาชีพมารับความรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตประจำวัน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองและนำไปสู่การพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน

4. ค่าสาธารณูปโภคให้กับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่สนับสนุนให้ใช้สถานที่จัดกิจกรรมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรระยะสั้น ตามอัตราที่สถานศึกษาดกกลงกับเจ้าของสถานที่โดยใช้เสรีจรับเงิน หรือใบสำคัญรับเงินของเจ้าของสถานที่แล้วแต่กรณีเป็นหลักฐานการจ่าย ทั้งนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2551 เป็นต้นไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

1. อนุมัติให้เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรระยะสั้น ดังนี้

1.1 ค่าตอบแทนในอัตราชั่วโมงละไม่เกิน 200 บาท สำหรับ

(1) ข้าราชการ ลูกจ้างของสำนักงาน กศน. ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ

(2) ข้าราชการ ลูกจ้างต่างสังกัดสำนักงาน กศน. วิทยากร ผู้ชำนาญการ

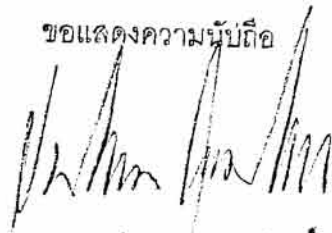
2. อนุมัติให้เบิกค่าสมนาคุณให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความรู้ในแหล่งประกอบการเป็นเวลาครั้งละไม่เกิน 3 ชั่วโมง ในอัตราครั้งละไม่เกิน 1,500 บาท

3. อนุมัติให้เบิกจ่ายค่าสาธารณูปโภคได้เท่าที่จ่ายจริงในอัตราที่ตกลงกับหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนโดยใช้หลักฐานการจ่ายตามที่ขอตกลง

4. หลักสูตรระยะสั้นเป็นการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามภารกิจปกติของสำนักงาน กศน. จึงไม่เห็นสมควรให้เบิกจ่ายค่าอาหาร อาหารว่าง และเครื่องดื่มจากเงินงบประมาณ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายปิยพันธุ์ ปิณฑานนท์

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

สำนักกฎหมาย

กลุ่มงานอนุมัติพิเศษ

โทรศัพท์ 0 2273 9024 ต่อ 6601

โทรสาร 0 2273 9543

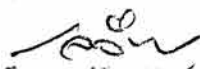
ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง หลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนหลักสูตรระยะสั้น
พุทธศักราช ๒๕๕๔

ตามที่กรมบัญชีกลางได้อนุมัติให้เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้น ที่เป็นค่าตอบแทนให้กับข้าราชการ ลูกจ้าง ของสำนักงาน กศน. ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ หรือข้าราชการ ลูกจ้าง ต่างสังกัดสำนักงาน กศน. วิทยาการ ผู้อำนวยการ ให้จ่ายค่าตอบแทนในอัตราชั่วโมงละไม่เกิน ๒๐๐ บาท (ตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค ๐๔๐๖.๖/๑๔๗๒๖ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒) นั้น

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นมีความคล่องตัวในการดำเนินงานและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนมากยิ่งขึ้นจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนหลักสูตรระยะสั้นตามจำนวนผู้เรียนเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑. ผู้เรียนที่มีต่ำกว่า ๖ คน ชั่วโมงละไม่เกิน ๕๐ บาท
๒. ผู้เรียนที่มีตั้งแต่ ๖ - ๑๐ คน ชั่วโมงละไม่เกิน ๑๐๐ บาท
๓. ผู้เรียนที่มีตั้งแต่ ๑๑ คนขึ้นไป ชั่วโมงละไม่เกิน ๒๐๐ บาท

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายเฉลียว ฤทธิสารักษ์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง การปรับปรุงค่าเหมาจ่ายในการบริหารจัดการเรียนการสอนนอกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้น
พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องค่าเหมาจ่ายในการบริหารจัดการเรียนการสอนนอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรระยะสั้น พุทธศักราช ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ไปแล้วนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น มีความคล่องตัวในการดำเนินงานมากขึ้น จึงได้ปรับเกณฑ์การเบิกค่าเหมาจ่ายในการบริหารจัดการเรียนการสอนนอกโรงเรียนของพันธมิตร/ภาคีเครือข่ายภาครัฐ และเอกชนหลักสูตรระยะสั้น ดังนี้

๑. เพิ่มค่าใช้จ่ายรายหัวจากเดิมชั่วโมงละ ๗ บาท เป็นชั่วโมงละ ๑๐ บาท
๒. ปรับหลักสูตรจากเดิมไม่เกิน ๑๐๐ ชั่วโมง เป็นตั้งแต่ ๓๐ - ๑๐๐ ชั่วโมง
๓. เงื่อนไขการโอนเงินจากเดิมโอนให้ครั้งเดียว เมื่อสอนจบหลักสูตรเป็นโอนให้ ๒ งวด คือ

งวดที่ ๑ เมื่อพันธมิตร/ภาคีเครือข่ายภาครัฐหรือเอกชนดำเนินการจัดการเรียนการสอนไปแล้ว ๕๐% ของหลักสูตร โอนเงินค่าใช้จ่ายรายหัวให้จำนวน ๕๐%

งวดที่ ๒ เมื่อพันธมิตร/ภาคีเครือข่ายภาครัฐหรือเอกชนดำเนินการจัดการเรียนการสอนไปจบหลักสูตร โอนเงินค่าใช้จ่ายรายหัวให้อีกจำนวน ๕๐%

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

จรรยาพร ตรีนิทรร

(นางจรรยาพร ตรีนิทรร)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเรียนการสอนนอกโรงเรียน
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรระยะสั้น
พุทธศักราช ๒๕๕๐

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายการยกระดับการศึกษาของประชาชนให้ได้รับการศึกษาเฉลี่ยที่สูงขึ้นจาก ๘.๒ ปี เป็น ๘.๕ ปี และร้อยละ ๕๐ ของประชากรวัยแรงงาน ให้มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ซึ่งจากรูปแบบการเรียนเดิม ไม่สามารถจัดการศึกษาได้ตามเป้าหมายที่รัฐกำหนด จึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและรูปแบบวิธีเรียนจากการเป็นผู้จัดการศึกษา เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาด้วยการระดมหน่วยงานพันธมิตรภาครัฐ เอกชนเข้าร่วมจัดการศึกษาและพัฒนารูปแบบวิธีเรียน และเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรระยะสั้น มีประสิทธิภาพ คล่องตัว และลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และเป็นไปตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๕.๗/๑๒๕๒ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๘ เรื่องการเบิกจ่ายค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรระยะสั้น จึงได้กำหนดเกณฑ์การเบิกค่าเสียหายในการบริหารจัดการเรียนการสอนนอกโรงเรียนของพันธมิตรภาครัฐ และเอกชน ดังนี้

๑. ให้สถานศึกษา (ผู้เบิก) ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนจ่ายเงินงบประมาณให้หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนเป็นค่าเสียหายบริหารจัดการเรียนการสอนตามรายหัวผู้เรียน อัตราต่อคนไม่เกินวงเงินที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ อัตราการจ่ายให้หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนเบิกจ่ายได้ตามที่จ่ายจริงตามความเป็นจริงและเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

๒. ให้สถานศึกษา (ผู้เบิก) เบิกจ่ายค่าเสียหายในการบริหารจัดการเรียนการสอนเป็นรายงวดตามหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ ประเภทที่ ๑ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น ๒ กรณี

กรณีที่ ๑ พันธมิตรจัดทั้งหมด คือ พันธมิตรภาครัฐหรือเอกชน ที่สามารถรับผิดชอบจัดการศึกษาได้ ตลอดจนการออกหลักฐานการศึกษาที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น สถานศึกษาในสังกัด สพฐ., สอศ., กทม., เทศบาล เป็นต้น ซึ่งมีเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณเหมาจ่ายการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นพันธมิตรจัดเองทั้งหมด (การพบกลุ่ม) ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้แก่พันธมิตรภาครัฐ หรือเอกชน ให้คิดจากค่าใช้จ่ายรายหัวที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณ ตามหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณแนบท้ายประกาศนี้

กรณีที่ ๒ พันธมิตรร่วมจัดกับสถานศึกษา คือ พันธมิตรภาครัฐหรือเอกชนที่ไม่ประสงค์จะจัดเองทั้งหมด แต่จะทำหน้าที่บริหารการเรียนการสอนเป็นหลัก สำหรับในเรื่องอื่น ๆ สถานศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกับพันธมิตรภาครัฐหรือเอกชน เช่น ส่วนราชการ, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สถานศึกษาเอกชน ๑๕(๒) สถานประกอบการ เป็นต้น ซึ่งมีเกณฑ์การเบิกค่าเหมาจ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พันธมิตรร่วมจัดกับสถานศึกษา (การพบกลุ่ม) ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้แก่พันธมิตรภาครัฐหรือเอกชน โดยคิดจากค่าใช้จ่ายรายหัวที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณ ตามหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ สถานศึกษา (ผู้เบิก) จะโอนเงินผ่านธนาคารให้กับพันธมิตรภาครัฐหรือเอกชน ทั้ง ๒ กรณี เป็นจำนวนภาคเรียนละ ๒ งวด ของค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปี ดังนี้

(ก) ภาคเรียนที่ ๑ งวดที่ ๑ หลังจากได้จำนวนนักศึกษาพร้อมเลขประจำตัวประชาชนจากพันธมิตรภาครัฐ หรือเอกชน จำนวน ๖๐%

งวดที่ ๒ เมื่อพันธมิตรภาครัฐ หรือเอกชนดำเนินการได้ ๑ ไตรมาส (๓ เดือน) จำนวน ๔๐%

(ข) ภาคเรียนที่ ๒ งวดที่ ๑ หลังจากได้จำนวนนักศึกษาพร้อมเลขประจำตัวประชาชนจากพันธมิตรภาครัฐ หรือเอกชน จำนวน ๖๐%

งวดที่ ๒ เมื่อพันธมิตรภาครัฐ หรือเอกชน ดำเนินการได้ ๑ ไตรมาส (๓ เดือน) จำนวน ๔๐%

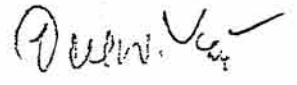
๒.๒ ประเภทที่ ๒ หลักสูตรระยะสั้น โดยพันธมิตรภาครัฐ หรือเอกชนจะเหมาจ่ายตามที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายรายหัว ตามหลักเกณฑ์แนบท้ายประกาศนี้

๓. เมื่อหน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน ได้รับเงินจากสถานศึกษา (ผู้เบิก) โดยการโอนเงินผ่านธนาคารแล้ว ให้หน่วยงานดังกล่าวนำใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินแล้วแต่กรณี จัดส่งให้สถานศึกษา (ผู้เบิก) อย่างช้าภายใน ๑๕ วัน

๔. ให้สถานศึกษา (ผู้เบิก) ใช้ใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินของหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน แล้วแต่กรณีเป็นหลักฐานการจ่ายเงิน เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบต่อไป

๕. ให้สถานศึกษา (ผู้เบิก) จ่ายเงินงบประมาณเป็นค่าเหมาจ่ายในการบริหารจัดการศึกษา นอกโรงเรียนให้แก่หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน โดยวิธีผ่านธนาคารได้โดยอนุโลม ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๕๐๒๖.๗/ว ๗๕๓๐ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และอนุมัติเบิกจ่ายค่าธรรมเนียมการโอนผ่านธนาคาร กรณีที่ธนาคารเรียกเก็บตามที่จ่ายจริง

ประกาศ ณ วันที่ ๕๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

(นางจรรยาพร ชรณินทร์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประเภทที่ 1

กรณีที่ 1 หลักเกณฑ์การเบิกค่าเหมาจ่ายบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน(การพบกลุ่ม)ที่พันธมิตรจัดเองทั้งหมด
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)

แนบท้ายประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2550

รายการค่าใช้จ่าย	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
ใช้จ่ายสำหรับพันธมิตร คอปแทนครู บริหารจัดการ เรื่องการเรียนการสอน วัสดุการเรียนการสอน วัสดุเสริม ดำเนินการสอบ ธุรกรรมเทียบโอน จัดทำหลักฐานการศึกษา ประชาสัมพันธ์ รณะแนว สมัคร ตรวจสอบเอกสารและหลักฐาน ทะเบียน/ลงทะเบียนเป็น นศ. วัสดุ/อุปกรณ์การเรียนการสอน สถานที่ สาธารณูปโภค ห้อง Lab วิทยาศาสตร์ วัสดุ Computer ห้องปฏิบัติการทางภาษา ๗	95	95	95	95
ใช้จ่ายสำหรับสถานศึกษา กคน. ไม่เทศติดตามผล แบบฟอร์มรายงานต่างๆ - อื่นๆ	5	5	5	5
รวม	100	100	100	100

ประเภทที่ 1

กรณีที่ 2 หลักเกณฑ์การเบิกค่าเช่าบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน(การพบกลุ่ม)ที่พันธมิตรร่วมจัดกับสถานศึกษา

ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)

แนบท้ายประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2550

รายการค่าใช้จ่าย	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
ใช้จ่ายสำหรับพันธมิตร ขอบแทนครู บริหารจัดการ ประชาสัมพันธ์ รณะแนว ๓.๓๖๖ ตรวจสอบเอกสารและหลักฐาน ทะเบียน/ลงทะเบียนเป็น นศ. วัสดุ/อุปกรณ์การเรียนการสอน ค่าเนิมนการสอบระหว่างภาค สถานที่ สาธารณูปโภค ห้อง Lab วิทยาศาสตร์ ห้อง Computer ห้องปฏิบัติการทางภาษา ๗	85	85	85	จ่ายให้ตามกิจกรรมที่พันธมิตรมีส่วนร่วมและ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด (หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ ก.ค. 0409.7/30165 ลงวันที่ 21 กันยายน 2547)
ใช้จ่ายสำหรับสถานศึกษา คน. บริหารจัดการ ใ้ขอการเรียนการสอน ๓.๓๖๖ การเทียบโอน ๓.๓๖๖ อนุมัติ ๓.๓๖๖ ใ้จัดทำหลักฐานการศึกษา ๓.๓๖๖ ใ้ดำเนินการสอบปลายภาค ๓.๓๖๖ ใ้มีทัศนคติตามผล ๗	15	15	15	
รวม	100	100	100	

ประเภทที่ 2 หลักสูตรระยะสั้น
แนบท้ายประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2550

จำนวนชั่วโมง	ค่าใช้จ่ายรายหัว	เงื่อนไขการโอน	กำหนดการโอน
ไม่เกิน 100 ชั่วโมง	700 บาท	ทั้งหมดในครั้งเดียว	หลังจากจบหลักสูตร

หมายเหตุ

เหตุผล

1. เนื่องจากผู้เรียนสนใจเรียนวิชาชีพไม่ตรงกัน ไม่สามารถจัดวิชาชีพสาขาวิชาเดียวได้ครบจำนวนตามที่กำหนด
2. ถ้าสนใจเพียง 1 คนในสาขาวิชาที่นั้นๆ เงินรายหัว 700 บาท ไม่สามารถจัดได้ แต่สามารถสนับสนุนงบประมาณให้ผู้เรียนบางส่วน ส่วนที่เกินผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการพานักเรียน และนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เห็นสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียน และ
นักศึกษาไปนอกสถานศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียน และนักศึกษา
ไปนอกสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียน และนักศึกษา
ไปนอกสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๘

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“นักเรียนและนักศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งกำลังรับการศึกษาในสถานศึกษา

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และให้หมายความ
รวมถึงสถานศึกษาที่อยู่ในกำกับดูแล หรืออยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการด้วย

“หัวหน้าสถานศึกษา” หมายความว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ อธิการบดี
หรือหัวหน้าสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นทั้งของรัฐและเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการ
จัดการศึกษา

“การพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา” หมายความว่า การที่ครู อาจารย์
หรือหัวหน้าสถานศึกษาพานักเรียนและนักศึกษาไปทำกิจกรรมการเรียนการสอนนอกสถานศึกษาดังแต่
สองคนขึ้นไป ซึ่งอาจไปเวลาเปิดทำการสอนหรือไม่ก็ได้ แต่ไม่รวมถึงการเดินทางไกลและการเข้าค่าย
พักแรมของลูกเสือ ยุวกาชาด และเนตรนารี และการไปนอกสถานที่ตามคำสั่งในทางราชการ

ข้อ ๕ การพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษาจำแนกเป็น ๓ ประเภท คือ

(๑) การพาไปนอกสถานศึกษาไม่ค้างคืน

(๒) การพาไปนอกสถานศึกษาค้างคืน

(๓) การพาไปนอกราชอาณาจักร

ข้อ ๖ การพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษาทุกประเภทให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ต้องได้รับอนุญาตก่อน โดยขออนุญาตตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้

(๒) ให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้ควบคุม และจะต้องมีครูเป็นผู้ช่วยผู้ควบคุมดูแลในการเดินทาง โดยครูหนึ่งคนต่อนักเรียนหรือนักศึกษาไม่เกิน ๓๐ คน

ถ้านักเรียนและนักศึกษาเป็นหญิงไปด้วย ให้มีครูหญิงควบคุมไปด้วยตามความเหมาะสม

(๓) ผู้ควบคุมและผู้ช่วยผู้ควบคุม ต้องดำเนินการให้นักเรียนและนักศึกษายู่ในระเบียบวินัย เพื่อให้การเดินทางเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย

(๔) ห้ามผู้ควบคุม ผู้ช่วยผู้ควบคุม เสพหรือชักชวนให้พนักงานขับรถหรือผู้ขับเรือ เสพสุรา หรือของมีเมาขณะเดินทาง

(๕) ให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเลือกเส้นทางที่จะเดินทาง เลือกยานพาหนะที่อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรงในการเดินทาง รวมถึงให้พิจารณาเลือกพนักงานขับรถหรือผู้ขับเรือที่มีความรู้ความชำนาญด้วย

(๖) ในการเดินทางให้พิจารณาขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอคำแนะนำหรือขอความร่วมมืออื่น ๆ เท่าที่จำเป็น รวมถึงจัดให้มีป้ายข้อความแสดงให้เห็นว่ายานพาหนะนั้นบรรทุกนักเรียนและนักศึกษา

ข้อ ๗ ให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาและอนุญาตให้พานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษาตามข้อ ๕ (๑) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมาย หรือผู้มีอำนาจเหนือสถานศึกษาขึ้นไปอีกชั้นหนึ่งแล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาและอนุญาตตามข้อ ๕ (๒) และหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาและอนุญาตตามข้อ ๕ (๓)

ข้อ ๘ ให้ส่งคำขออนุญาต พร้อมโครงการที่จะไปนอกสถานศึกษา ไปให้ผู้มีอำนาจพิจารณาก่อนวันออกเดินทาง เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงออกเดินทางได้

ข้อ ๙ การพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษาให้เป็นความสมัครใจเพื่อไปทำกิจกรรมการเรียนการสอน หรือทัศนศึกษา มิใช่พาไปเพื่อทดสอบสมรรถภาพหรือจัดกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเป็นการวัดผลให้คะแนน

ข้อ ๑๐ เมื่อพานักเรียนและนักศึกษากลับจากการพาไปนอกสถานศึกษาแล้วให้รายงานให้ผู้ตั้งอนุญาตทราบ

ข้อ ๑๑ ให้ถือว่าครู อาจารย์ หรือผู้ควบคุมนักเรียนและนักศึกษา ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ และให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้

ข้อ ๑๒ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

(นายจาตุรนต์ ฉายแสง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

แบบขออนุญาตผู้บังคับบัญชาพานักเรียน/นักศึกษา
ไปนอกสถานศึกษา

สถานศึกษา .....

(วัน เดือน ปี) .....

เรื่อง การพานักเรียน/นักศึกษาไปนอกสถานศึกษา

เรียน .....

ข้าพเจ้าขออนุญาตนำนักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน ..... คน และครู/อาจารย์

ควบคุม ..... คน โดยมี ..... เป็นผู้ควบคุมไปเพื่อ .....

ณ ..... จังหวัด ..... เริ่มออกเดินทางวันที่ .....

เดือน ..... พ.ศ. .... เวลา ..... น. และจะไปตามเส้นทางผ่าน .....

..... โดยพาหนะ .....

จะพักค้างที่ ..... และกลับถึงสถานศึกษา วันที่ .....

เดือน ..... พ.ศ. .... ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น จำนวน ..... บาท

การไปครั้งนี้ได้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียน และนักศึกษาไปนอก
สถานศึกษาแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ตำแหน่ง .....

แบบขออนุญาตผู้ปกครองพานักเรียน/นักศึกษา
ไปนอกสถานศึกษา

สถานศึกษา .....

(วัน เดือน ปี) .....

เรื่อง การพานักเรียน/นักศึกษาไปนอกสถานศึกษา

เรียน .....

ด้วย (ชื่อสถานศึกษา) ..... มีความประสงค์จะขออนุญาตนำ
(ชื่อนักเรียน/นักศึกษา) ..... ไปศึกษานอกสถานศึกษา ในการไปครั้งนี้มี
นักเรียน/นักศึกษา จำนวน ..... คน มีครู/อาจารย์ควบคุม ..... คน โดยมี .....
..... เป็นผู้ควบคุมไปเพื่อ ..... ณ .....
จังหวัด ..... เริ่มออกเดินทางวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
เวลา ..... น. และจะไปตามเส้นทางผ่าน ..... โดยพาหนะ .....
จะพักค้างที่ ..... และกลับถึงสถานศึกษา วันที่ ..... เดือน .....
พ.ศ. .... ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น จำนวน ..... บาท
จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตนำ (ชื่อนักเรียน/นักศึกษา) .....
ไปศึกษานอกสถานศึกษาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ตำแหน่ง .....

โปรดกรอกแบบข้างล่างนี้แล้วส่งกลับคืนสถานศึกษา

ข้าพเจ้า ..... ผู้ปกครองของ .....

อนุญาต ไม่อนุญาต ให้ ..... ไปศึกษานอกสถานศึกษาในครั้งนี้

ลงชื่อ ..... ผู้ปกครอง

แบบรายงานผลการพานักเรียน/นักศึกษา
ไปนอกสถานศึกษา

สถานศึกษา .....

(วัน เดือน ปี) .....

เรื่อง การพานักเรียน/นักศึกษาไปนอกสถานศึกษา

เรียน .....

ตามที่ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้นำนักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน ..... คน และ

ครู/อาจารย์ควบคุม ..... คน โดยมี .....

เป็นผู้ควบคุมไป เพื่อ .....

จังหวัด ..... โดยเริ่มออกเดินทางวันที่ ..... เดือน .....

พ.ศ. .... เวลา ..... น. ได้ไปตามเส้นทางผ่าน .....

โดยพาหนะ ..... และได้กลับถึงสถานศึกษา วันที่ ..... เดือน .....

พ.ศ. .... นั้น

การพานักเรียน/นักศึกษาไปครั้งนี้ เป็นไปด้วยความ .....

(เรียบร้อย หรือไม่เรียบร้อย ให้ชี้แจงโดยละเอียด) .....

.....
.....
.....

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ตำแหน่ง .....

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ สก.๕/๒๕๕๑

เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนของ
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนของสำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามข้อ ๖ ของระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการ
เบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป พ.ศ.๒๕๔๘ ประกาศ ณ วันที่
๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๘ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงให้ยกเลิกคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ ที่ ๑๑๖/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินอุดหนุน
ของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน และให้กำหนดหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินอุดหนุน
การศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ดังต่อไปนี้

๑. ค่าตอบแทนในลักษณะงบบุคลากรที่มีกำหนดจ่ายเป็นรายเดือนให้แก่ครูประจำ
ศูนย์การเรียนชุมชนและครูประจำกลุ่ม
๒. ค่าประกันสังคมในฐานะนายจ้างตามกฎหมายประกันสังคม
๓. เงินเพิ่มค่าครองชีพหรือเงินประเภทอื่น ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด
๔. ค่าตอบแทนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทางไกล
๕. ค่าบริหารจัดการศึกษานอกระบบสำหรับภาคีเครือข่าย เหมายจ่ายตามรายหัว
ผู้เรียนอัตราต่อคนไม่เคินวงเงินที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงบประมาณ โดยจ่ายเป็นรายงวดตาม
เกณฑ์ที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด โดยใช้
ใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินแล้วแต่กรณีเป็นหลักฐาน ใบสำคัญคู่จ่ายประกอบการเบิกจ่าย
เพื่อให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

๖. ค่าดำเนินการจัดสอบ

๗. ค่าตอบแทนวิทยากรสอนเสริม

๘. ค่าดำเนินการเกี่ยวกับค่าสื่อ วัสดุการศึกษาและค่าสาธารณูปโภค

๙. ค่าพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑๐. ค่าจ้างเหมาบริการในกรณีมีความจำเป็นต้องจ้างเอกชนดำเนินงาน ตามที่
กระทรวงการคลังกำหนด และการจ่ายเงินจะจ่ายได้ต่อเมื่อมีเงินคงเหลือจากค่าใช้จ่ายในการจัด
การเรียนการสอนแล้ว

๑๑. ค่าตอบแทนคณะกรรมการเทียบโอน

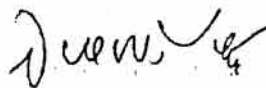
๑๒. ค่าดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร
เป็นค่าอาหาร ค่าเช่าที่พัก ค่าเช่าสถานที่ ค่าเช่ายานพาหนะ ให้กับเอกชนหรือส่วนราชการอื่นตามที่
เรียกเก็บ

๑๓. ค่าธรรมเนียมการโอนเงินผ่านธนาคาร ให้กับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

๑๔. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(นางจรรยาพร ธรรมินทร์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ

๑. เกณฑ์นี้ใช้กับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามโครงการเรียนฟรี เรียนดี ๑๕ ปี อย่างมีคุณภาพ ที่เบิกจ่ายจากงบเงินอุดหนุน เท่านั้น ไม่สามารถนำเกณฑ์นี้ไปใช้ในการจ่ายเงินจัดการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งเบิกจ่ายจากงบดำเนินงานได้

๒. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดรายการจ่าย และอัตราการจ่ายได้เองโดยไม่ต้องขอตกลงกับกระทรวงการคลัง

๓. การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เบิกจ่ายจากงบดำเนินงานปกติ จึงต้องถือปฏิบัติตามเกณฑ์และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด หรือขอตกลงกับกระทรวงการคลัง เพื่อปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

๔. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม ข้อ ๑๔ เป็นกรอบที่ใช้ในการควบคุมการใช้เงินอุดหนุนเท่านั้น สถานศึกษาและหน่วยงานไม่สามารถกำหนดรายการจ่าย และอัตราการจ่ายได้ ต้องขออนุมัติปลัดกระทรวงศึกษาเป็นรายการณ์ เช่น การใช้เงินจัดหาครุภัณฑ์ การปรับปรุงภูมิทัศน์ การปรับปรุงหรือซ่อมแซม หรือก่อสร้างอาคาร ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง ซึ่งต้องขออนุมัติปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้ที่ปลัดกระทรวงมอบหมาย เป็นรายการณ์ ปัจจุบันปลัดกระทรวงศึกษาธิการยังมีได้มอบอำนาจให้สถานศึกษา หรือสำนักงาน พิจารณากำหนดรายการจ่ายได้เอง

๕. ค่าดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร ตาม ข้อ ๑๒ ให้จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าเช่าที่พัก ค่าเช่าสถานที่ ค่าเช่ายานพาหนะเท่านั้น และให้จ่ายให้กับเอกชน หรือส่วนราชการอื่นตามที่เรียกเก็บ มิให้จ่ายกับตัวผู้เรียน ฉะนั้น จึงไม่มีการจ่ายเบี้ยเลี้ยงเดินทางให้กับนักศึกษา ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม ตามระเบียบเกี่ยวกับการเดินทางไปราชการ เพราะผู้เรียนไม่ใช่ผู้ปฏิบัติงานให้กับราชการ การพาไปจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายให้ดูรายละเอียด ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียน นักศึกษาไปศึกษานอกสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ยกเว้นการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี หรือยุวการชาต ซึ่งมีแนวปฏิบัติ ตามพรบ.ลูกเสือ และข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติไว้แล้ว ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการพานักเรียนนักศึกษา จึงไม่สามารถใช้บังคับกับกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาตได้

คำสั่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ที่ ๕๒ / ๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

.....

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๕๔ ขึ้นใหม่ ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาต่อเนื่องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดังนี้

๑. เลขาธิการ กศน. (นายอภิชาติ จิระวุฒิ)	ที่ปรึกษา
๒. รองเลขาธิการ กศน. (นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ์)	ที่ปรึกษา
๓. รองเลขาธิการ กศน. (นายวัชรินทร์ จำปี)	ประธานคณะกรรมการ
๔. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาตรฐานการศึกษา (นายธวัช ชลารักษ์)	รองประธานคณะกรรมการ
๕. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ (นางกนกพรรณ สุวรรณพิทักษ์)	คณะกรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดพิษณุโลก (นายนรา เหล่าวิชา)	คณะกรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดศรีสะเกษ (ว่าที่ ร.ต.สมปอง วิมาโร)	คณะกรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดสระบุรี (นายศิลป์ชัย ศรีธัญญา)	คณะกรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดสุราษฎร์ธานี (นางกานดา ทองคลองไทร)	คณะกรรมการ

/๑๐. ผู้อำนวยการ.....

๑๐. ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี คณะทำงาน
(นายสุรพงษ์ จำจด)
๑๑. ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรกรมวัดญาณฯ
(นางกิ่งทอง ชื่นสามพราน)
๑๒. ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย คณะทำงาน
(นายเจริญศักดิ์ ดีแสน)
๑๓. ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร คณะทำงาน
(นางนลิน เรืองบุตร)
๑๔. ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี คณะทำงาน
(นางสาวนงลักษณ์ เดชระพีพงษ์)
๑๕. ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร คณะทำงาน
(นายอุชู เชื้อบ่อคา)
๑๖. ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี คณะทำงาน
(นายสมบุญม์ เหล่าวงศ์วัฒนา)
๑๗. ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง คณะทำงาน
(พ.จ.อ.พัฒน์ ผดุงญาติ)
๑๘. ผู้อำนวยการ กศน.เขตดุสิต กทม. คณะทำงาน
(นางสาวสุกัญญา ทรัพย์มณี)
๑๙. นางสาววีรวรรณ สุธีไกรลาส คณะทำงาน
สถาบันการศึกษาทางไกล
๒๐. นางสาวปดมา เจียปิยะสกุล คณะทำงาน
กลุ่มงานคลัง
๒๑. นายวรวิทย์ สุรโคตร คณะทำงาน
กลุ่มการเจ้าหน้าที่
๒๒. นางสาวสมถวิล ศรีจันทร์วิโรจน์ คณะทำงาน
กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
๒๓. นางสร้อยทิพย์ อุจวาที คณะทำงาน
กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ

๒๔. นายกฤติพัฒน์ แสงทอง
กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ

คณะทำงานและเลขานุการ

๒๕. นางหทัยทิพย์ มณีรัตน์
กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ

คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๒๖. นางสาวชนัญชิตา ดอนคง
กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ

คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะทำงานมีหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำคู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
๒. นำคู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่องไปทดลองใช้และนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์
๓. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายอภิชาติ จีระวุฒิ)
เลขาธิการ กสณ.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นายอภิชาติ จีระวุฒิ	เลขาธิการ กศน.
๒. นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ์	รองเลขาธิการ กศน.
๓. นายวัชรินทร์ จำปี	รองเลขาธิการ กศน.

คณะผู้กร่าง คู่มือการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

๑. นายรัช ชลารักษ์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาตรฐานการศึกษา	ประธานคณะทำงาน
๒. นางกนกพรรณ สุวรรณพิทักษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๓. นายนรา เหล่าวิชยา	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดพิษณุโลก	คณะทำงาน
๔. ว่าที่ ร.ต.สมปอง วิมาโร	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดศรีสะเกษ	คณะทำงาน
๕. นายศิลป์ชัย ศรีธัญญา	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดสระบุรี	คณะทำงาน
๖. นางกานดา ทองคลองไทร	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดสุราษฎร์ธานี	คณะทำงาน
๗. นายสุรพงษ์ จำจด	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี	คณะทำงาน
๘. นางกิ่งทอง ชุ่มสามพราน	ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรวมวัดญาณฯ	คณะทำงาน
๙. นายเจริญศักดิ์ ดีแสน	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๑๐. นางนลิน เรืองบุตร	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	คณะทำงาน
๑๑. นางสาวนงลักษณ์ เดชะระพีพงษ์	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี	คณะทำงาน
๑๒. นายอุชู เชื้อบ่อคา	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	คณะทำงาน
๑๓. นายสมบูรณ์ เหล่าวงศ์วัฒนา	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี	คณะทำงาน
๑๔. พ.จ.อ.พัฒน์ ผดุงญาติ	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวสุกัญญา ทรัพย์มณี	ผู้อำนวยการ กศน.เขตดุสิต กทม.	คณะทำงาน
๑๖. นางสาววีรวรรณ สุทธิไกรลาศ	สถาบันการศึกษาทางไกล	คณะทำงาน
๑๗. นายวรวิทย์ สุระโคตร	กลุ่มการเจ้าหน้าที่	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวร้อยทิพย์ อูจวาทิ	กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๙. นายกฤติพัฒน์ แสงทอง	กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๐. นางหทัยทิพย์ มณีรัตน์	กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. นางสาวอุษณี โพธเดชชจร	กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้บรรณาธิการ

๑. นายประเสริฐ บุญเรือง	เลขาธิการสำนักงาน กศน.	ที่ปรึกษา
๒. นายวัชรินทร์ จำปี	รองเลขาธิการสำนักงาน กศน.	ประธาน
๓. นายธวัช ชลารักษ์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาตรฐานการศึกษา	
๔. นางกนกพรรณ สุวรรณพิทักษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ	
๕. นายศิลป์ชัย ศรีธัญญา	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดสระบุรี	
๖. นางกานดา ทองคลองไทร	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
๗. ว่าที่ ร.ต.ธนิต แห่งทองคำ	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดตาก	
๘. นางสาวนงลักษณ์ เดชะพิงษ์	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี	
๙. นายอุษุ เชื้อบ่อคา	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	
๑๐. นางสาวสุกัญญา ทรัพย์มณี	ผู้อำนวยการ กศน.เขตดุสิต กทม.	
๑๑. นางสาวปดมา เจียปิยะสกุล	กลุ่มงานคลัง	
๑๒. นางสร้อยทิพย์ อุจวาที	กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ	
๑๓. นายกฤติพัฒน์ แสงทอง	กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ	เลขานุการ
๑๔. นางสาวอุษณี โพธิ์เดชขจร	กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เรียบเรียง

นายกฤติพัฒน์ แสงทอง